
Aika 27.11.2024, klo 16:00 - 17:59

Paikka Teams

Käsitellyt asiat

§ 130 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 131 Pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 132 Esityslistan hyväksyminen

§ 133 Oikaisuvaatimus irtisanomista koskevassa asiassa

§ 134 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle vammaispalvelujen asiakasvalituksen johdosta

§ 135 Pitkäaikaissairauksien maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohje

§ 136 Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (hyvinvointialuelaki 97 §)

§ 137 Tiedoksi

§ 138 Ajankohtaiset asiat

§ 139 Muut asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Micaela Röman, puheenjohtaja
Anna-Mari Eloranta, 1. varapuheenjohtaja
Jarkko Haverinen
Irmeli Hoffrén, §130-132, poistui 17:14
Juha Kittilä, § 130-133, poistui 17:17
Sanna Kivineva
Sirpa Kurki, varajäsen
Olli Kyykkänen, varajäsen
Tove Munkberg
Markus Pietikäinen, jäävi /jäv § 133 /läsnä /närvarande § 130-132 & 134-139
Pamela Stenberg
Tero Suominen, § 130-135, poistui 17:28
Pehr Sveholm

Muut saapuvilla olleet

Marja Lahti-Elers, johdon assistentti /ledningens assistent, sihteeri
Maija Aatelo, § 135-139, vammaisneuv. ed. / repr.för rådet för pers. m.
funktionsnedsätt., saapui 17:42
Juha Huotari, § 130-132 & 134-139, vanhusneuvoston edustaja /representant för
äldrerådet
Annika Immonen, sosiaali- ja terveystoimintajohtaja /social- och hälsovårdsdirektör
Emma Karmanheimo, § 130-132 & 134-139, Nuorisovaltuuston edustaja/Representant
för ungdomsfullmäktige
Hanna Kaunisto, vs. vast.aluejoht. (peso)/ tf. ansv.omr.dir (fam. o soc. tjänst)
Arto Kujala, aluehallituksen edustaja /representant för områdesstyrelsen
Janina Luminto, § 133, juristi /jurist, poistui 17:17
Kirsi Oksanen, vast.aluejoht.(Ikäant. palv.) /ansv.omr.dir. (tjänst. för äldre)
Anu Rautiainen, § 133, henkilöstöjohtaja/personaldirektör, poistui 17:17
Carita Schröder, vast.aluejoht.(terv.palv.) /ansv.omr.dir. (häls.vårdstjänst.)

Poissa

Roy Harkimo
Meri Lohenoja
Max Lönnqvist, hyvinvointialuejohtaja /välfärdsområdesdirektör
Mikaela Nylander, aluehallituksen pj. /välfärdsområdesstyrelsens ordf.

Allekirjoitukset

Micaela Röman
Puheenjohtaja

Marja Lahti-Elers
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Anna-Mari Eloranta

Pamela Stenberg

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu
/Protokollet är elektroniskt undertecknat

---

§ 130

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen laillisuus ja päätösvalta todetaan.

Hyvinvointialueen hallintosäännön (144 §) mukaan kokouskutsu on lähetettävä kolme päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (145 §).

Kutsu on lähetetty 22.11.2024 ja julkaistu samanaikaisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivustolla.

Ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta toimitti nimenhuudon ja totesi esteen ilmoittaneet jäsenet sekä totesi, että kokous on lainmukaisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

---

§ 131

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Valitaan kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Pöytäkirjan valmistuttua sihteeri lähettää sen tarkastettavaksi puheenjohtajalle sekä valituille tarkastajille sähköisesti.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta valitsee kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Juha Kittilän ja Anna-Mari Elorannan.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta valitsi yksimielisesti kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Anna-Mari Elorannan ja Pamela Stenbergin.

---

§ 132

Esityslistan hyväksyminen

Palveluiden järjestäminen -lautakunnan kokouksen käsiteltävät asiat on ilmoitettu ennalta kokouskutsussa ja sen mukana toimitetussa esityslistassa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 116 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei palveluiden järjestäminen -lautakunta toisin päättä.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää hyväksyä kokouksen esityslistan työjärjestykseksi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta hyväksyi yksimielisesti kokouksen esityslistan työjärjestykseksi.

§ 133

Oikaisuvaatimus irtisanomista koskevassa asiassa

IUHVA Dno-2024-4151

Liitteet

- 1 Liite_2_Oikaisuvaatimus (ei julkinen asiakirja)
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 2 Liite_1_Päätös virkasuhteen irtisanomisesta (ei julkinen asiakirja)
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24

Valmistelu ja lisätiedot:
henkilöstöjohtaja Anu Rautiainen
lakimies Janina Luminto
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Asia on ollut aluehallituksen käsiteltävänä 14.11.2024 mutta on todettu, että toimivalta kuuluu Palveluiden järjestäminen -lautakunnalle.

Hyvinvointialueen kirjaamoon on 5.11.2024 saapunut oikaisuvaatimus, joka koskee tulosityksikköpäällikkö Nina Moisanderin 1.11.2024 § 5 tekemää viranhaltijapäätöstä irtisanomisasiassa (IUHVADno-2024-4151). Viranhaltijapäätös ja oikaisuvaatimus ovat ohessa liitteinä.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 139 §:ssä on määräykset oikaisuvaatimusmenettelystä. Aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa vaatia siihen oikaisua.

Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueen kirjaamoon oikaisuvaatimusajan puitteissa, ja se on näin ollen otettava käsiteltäväksi.

Oikaisuvaatimusta käsitellessään Palveluiden järjestäminen -lautakunta on sidottu niihin laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusvaatimuksiin, joita oikaisuvaatimuksessa on esitetty. Palveluiden järjestäminen -lautakunta ei näin ollen voi käsitellä asiaa oikaisuvaatimusasiassa tätä laajemmin.

Asiaa käsitellessään Palveluiden järjestäminen -lautakunnan on arvioitava oikaisuvaatimuksessa esitetyt laillisuusvirheet sekä arvioitava oikaisuvaatimuksessa esitetyt tarkoituksenmukaisuusperusteet.

Otettuaan asian oikaisuvaatimusasiassa käsiteltäväkseen Palveluiden järjestäminen -lautakunta voi muuttaa tehtyä hallintopäätöstä, kumota tehdyn hallintopäätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus:

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että Itä-Uudenmaan hyvinvointialue kumoaa päätöksen virkasuhteen irtisanomisesta. Kumoamisen johdosta kyseinen virka tulee

palauttaa oikaisuvaatimuksen tekijälle ja viranhoidon on katsottava jatkuneen katkeamattomana (laki kunnallisesta viranhaltijasta 44 §). Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii hyvinvointialuetta maksamaan aiheutunut palkkavahinko irtisanomisen ja viran palauttamisen väliseltä ajalta.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt laillisuusvirheet:

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että virkasuhteen irtisanomiselle ei ole lain mukaisia perusteita. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole varoitettu eikä ohjeistettu toimimaan toisin. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että päätös kumotaan ja hänen virkasuhteensa palautetaan hänelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt tarkoituksenmukaisuusperusteet:

Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee menettelyään sillä, että hän on itse tehnyt puuttuvia työvuoroja ja että hänelle ei ole koskaan kerrottu, että häneltä on kiellettyä tehdä itse sellaisia työvuoroja, jotka jäisivät muutoin tyhjiksi. Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että hänen esihenkilönsä hyväksyy tehdyt vuorot kuukausittain ja että tämän myötä esihenkilölle menee (jälkikäteen) tieto hänen tekemistään ylitöistä. Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että työnantajan olisi tullut välittömästi huomauttaa, että hän ei saa tehdä avoimia vuoroja itse. Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, "että se, että työnantaja ei ohjeista, ei ole viranhaltijan työsuhteen päättämisperuste".

Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että joka tapauksessa työnantajalla ei ole perustetta irtisanoa virkasuhdetta ilman edeltävää varoitusta, ja että oikaisuvaatimuksen tekijän toiminta asiakas- ja potilasturvallisuuden takaamiseksi ei ole ollut lain edellyttämällä tavalla niin moitittavaa, että oikaisuvaatimuksen tekijän olisi tullut ymmärtää menettelynsä vääritys ilman varoitusta ja selkeää ohjeistusta työnantajalta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei oman näkemyksensä mukaan ole tiennyt toimivansa väärin, ja hän olisi noudattanut työnantajan ohjeistusta ylitöiden teosta, jos sellainen ohje olisi hänelle annettu.

Oikaisuvaatimuksen tekijä toteaa, että työnantaja on tehnyt tutkintapyyntöä poliisille asiasta. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei oman käsityksensä mukaan ole syyllistynyt mihinkään rikokseen. Hän toteaa, että ylimääräisten työvuorojen teko tilanteessa, jossa niitä ei ole kielletty tekemästä, ei täytä minkään rikoksen tunnusmerkistöä.

Asian käsittely:

Viranhaltijan velvollisuuksista on määrätty laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (ns. viranhaltijalaki). Yleiset velvollisuudet on kirjattu 4. luvun 17 §:ssä, jossa todetaan mm. seuraavaa: Viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Viranhaltija ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista taloudellista tai muuta etua, josta säädetään rikoslain (39/1889) 40 luvussa.

Virkasuhteen päättymisestä on määräykset 8. luvussa. Viranhaltijasta johtuvat irtisanomisperusteet on kirjattu 35 §:ssä: Työnantaja ei saa irtisanoa virkasuhdetta viranhaltijasta johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole asiallinen ja painava. Tällaisena syynä voidaan pitää virkasuhteesta, laista tai määräyksistä johtuvien, virkasuhteeseen

olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä sekä sellaisten viranhaltijan henkilöön liittyvien työntekoaedellytysten olennaista muuttumista, joiden vuoksi viranhaltija ei enää kykene selviytymään tehtävistään.

Syyn asiallisuutta ja painavuutta arvioitaessa on otettava huomioon työnantajan ja viranhaltijan olosuhteen kokonaisuudessaan. Jos irtisanomisen perusteena on niin vakava virkasuhteeseen liittyvä rikkomus, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista ei 3 ja 4 momentissa säädettyä tarvitse soveltaa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vuosina 2023 ja 2024 oikaisuvaatimuksessaankin väittämänsä mukaisesti ottanut itselleen sellaisia työvuoroja, jotka muutoin olisivat jääneet täyttämättä. Samanaikaisesti oikaisuvaatimuksen tekijä on esihenkilöidensä suuntaan kommunikoinut, että henkilöstöresurssitilanne on ollut hänen vetämässään yksikössä suhteellisen hyvä. Vuorojen täyttämättömyys itsessään ei ole sellainen asiallinen ja painava syy, johon vedoten työnantaja on tehnyt päätöksensä virkasuhteen irtisanomisesta. Työntekijällä on oikeus esittää toiveita työvuorojärjestelyistä, mutta hän ei voi itse tehdä niistä päätöstä.

Työnantaja katsoo, että oikaisuvaatimuksen tekijä on jättänyt noudattamatta ohjeita ja määräyksiä työvuorosunnittelusta, ylityöiden tekemisestä ja hälytysrahan myöntämisestä itselleen.

Asiallinen ja painava syy muodostuu siitä, että oikaisuvaatimuksen tekijä on rikkonut velvollisuuksiaan viranhaltijana ja syyllistynyt tekoon, joka täyttää usean rikosnimikkeen tunnusmerkistön. Työnantaja ei ole vielä tehnyt asiassa rikosilmoitusta mutta aikoo sen tehdä asian selvittelyn jälkeen. Syynä ei siten ole se, että hän on tehnyt ylityötä omassa yksikössään, vaan se, että hän on määrännyt itse itsensä kyseisiin vuoroihin ja erehdyttänyt esihenkilöitään ja työnantajaa toiminnassaan.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa siihen, että ohjeista ei ole hänelle kerrottu. Ensimmäiseksi todetaan, että jo ilman erillistä ohjettakin tulisi yleisen elämäkokemuksen perusteella jokaisen ymmärtää, ettei henkilö voi määrätä itse itsensä töihin toisen lukuun ja päättää omasta palkastaan ollessaan palvelussuhteessa toiseen tahoon siten, että tuo toinen taho joutuisi maksuvelvolliseksi kyseisestä työstä. Lisäksi työnantaja katsoo, että esihenkilöasemansa vuoksi hänen olisi tullut olla hyvinkin tietoinen virka- ja työehtosopimuksen ehdottomista määräyksistä sekä työnantajan antamista ohjeista, joita hänen itsekin tuli soveltaa omiin alaisiinsa.

HYVTES III luvun mukaan työhön saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä maksetaan hälytysraha, mikäli viranhaltija/työntekijä kutsutaan (hälytetään) työnantajan toimesta työhön (22 §). Lisä-, yli-, ilta- ja sunnuntaikorvauksen sekä aattokorvauksen suorittamisen edellytyksenä on, että työ on suoritettu toimivaltaisen viranomaisen antaman kirjallisen määräyksen perusteella paitsi silloin, kun kyseessä on säännöllinen vuorotyö tai jaksotyö (20 §). Lisätyötä on työnantajan aloitteesta viranhaltijan/työntekijän säännöllisen työajan lisäksi tehty työ, joka ei ole ylityötä (13 §). Ylityötä on työnantajan aloitteesta tehty työ, joka ylittää sekä työvuoroluettelon merkityn säännöllisen työajan että virka- ja työehtosopimuksessa määrätty ylityörajat (14 §).

Yleiset ohjeet, jotka mukailevat HYVTESin sisältöjä, ovat koko henkilöstön saatavilla intranetissä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen henkilöstöpalvelut pitää yllä ajantasaisia ohjeita intranet-sivuilla. Palkka- ja palvelussuhdeasioita sekä työaikamääräyksiä koskevista asioista on mm. yksiselitteinen ohjeistus lisä- ja ylityöistä. Ohjeen mukaan lisä- ja ylityön teettämisestä tulee sopia etukäteen ylityömääräyksellä. Ylityömääräyksen antaa aina henkilön oma esihenkilö. Esihenkilön tulee toimittaa ylityömääräyksen tiketillä HPK Palvelut Oy:lle palkanlaskentaa varten. Lisä- tai ylityön teettämisen jälkeen esihenkilön tulee täyttää toteumatiedot lomakkeelle, jonka esihenkilön tulee toimittaa HPK Palvelut Oy:lle. Myös toteumalomakkeessa on yksiselitteinen kirjaus siitä, että lisä- ja ylityön teettämisestä tulee sopia etukäteen ylityömääräyksellä. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole toiminut näin.

Erillistä suoraa kieltoa tyhjiksi jäävien työvuorojen tekemisestä ei ole, mutta esihenkilöasemassa olevan henkilön on pitänyt yleisten ohjeiden perusteella ymmärtää, että toiminta on kiellettyä varsinkin ilman erillistä työnantajan määräystä. Esihenkilöitä on koulutettu ja opastettu ohjeiden soveltamiseen kahden viikon välein pidettävissä esihenkilöinfoissa sekä palvelussuhdeasioiden koulutuksissa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on itsekin toiminut samaisessa prosessissa esihenkilön roolissa, joten käytäntö on täytynyt olla hänen tiedossaan.

Oikaisuvaatimuksen tekijän kanssa on keskusteltu toimintatavoista kolmen eri esihenkilön kanssa, jotka ovat olleet eri aikoina oikaisuvaatimuksen tekijän suoria esihenkilöitä. Keskusteluissa on useita kertoja käyty läpi oikeita toimintatapoja. Esimerkiksi 1.6.2023 on kokousmuistioon merkitty, etteivät esihenkilöt lähtökohtaisesti osallistu hoitotyöhön. Oikaisuvaatimuksen tekijälle on kerrottu keskusteluissa, että henkilöstön saatavuusongelmasta tulee keskustella oman esihenkilön kanssa ja, että tämän kanssa yhdessä etsitään tarvittaessa ratkaisuja henkilöstövajeeseen, jotta palveluiden toimivuudesta aiheutuva virkavastuu ei jää tiimin esihenkilön kannettavaksi mahdottomissa tilanteissa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on oma-aloitteisesti ottanut itselleen lisä- ja ylityövuoroja ilman, että hänen esihenkilönsä on antanut etukäteen lisätyö- tai ylityömääräystä. Henkilö ei voi itse määrätä itseään lisä- tai ylityöhön.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on kirjannut järjestelmään itselleen hälytysrahavuoroja. Hälytysrahaa voidaan maksaa vain niissä tilanteissa, kun työnantaja hälyttää henkilön töihin tämän vapaa-ajalta henkilön jo poistuttua työpaikalta. Oikaisuvaatimuksen tekijä on oma-aloitteisesti jäänyt tekemään työvuoroja ja kirjannut niistä itselleen hälytysrahakorvauksia. Työnantaja ei ole hälyttänyt häntä työvuoroihin. Hälytysrahamenettelystä on täsmälliset toimintaohjeet intranet-sivulla. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on lisäksi paikallinen virka- ja työehtosopimus hälytysrahasta. Sen noudattamisessa ei yksittäisellä esihenkilöllä ole harkintavaltaa.

Asiaa selvitetessä on käynyt ilmi, että oikaisuvaatimuksen tekijä oli yleistyöajassa ja sen myötä hänen työajanseurantansa toteutettiin Promid-järjestelmässä (liukuva työaika). Sen lisäksi hän on itse syöttänyt omat tietonsa luvatta hoitotyötä tekevän henkilöstön Titania-työvuorojärjestelmään, jonka kautta hän on pystynyt esihenkilön tietämättä maksattamaan itselleen ylityö- ja hälytysrahakorvauksia. Hänen tietojansa ei olisi pitänyt olla Titania-järjestelmässä lainkaan. Tämä on osoittanut pyrkimystä

erehdyttää työnantajaa, sillä näin hän on varmistanut, ettei esihenkilö pääse puuttumaan toimintatapaan. Tämä osoittaa erityistä vilpillisyyttä ja erehdyttämistarkoitusta ja on aiheuttanut vakavan luottamuspuolan oikaisuvaatimuksen tekijän ja työnantajan välille.

Asia on tullut ilmi vasta syksyllä 2024, kun yksikössä lopettanut työntekijä on kertonut menettelystä oikaisuvaatimuksen tekijän suoralle esihenkilölle.

Yksiselitteistä on, että työnantaja vastaa aina työvuorosuunnittelusta. Henkilö ei voi itsenäisesti päättää omista työvuoroistaan, suunnitella niitä ja kirjata niitä työvuorojärjestelmään. Työnantajan velvollisuutena on varmistaa, että työvuoroluettelo on virka- ja työehtosopimuksen mukainen. Vaikka käytössä olisi ns. autonominen työvuorosuunnittelu, niissäkin tilanteissa työnantaja vahvistaa aina työvuorot. Missään tilanteessa työntekijä ei voi itsenäisesti ottaa itselleen työvuoroja, vahvistaa niitä ja allekirjoittaa omia työvuorojaan koskevia rahakorvauksia.

Erityisen asialliseksi ja painavaksi tilanteen tekee se, että oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut vilpillisellä tavalla pitkään. Hän on vuosien 2023-2024 aikana kerryttänyt epärehellisellä ja toimintaohjeiden vastaisella tavalla itselleen perusteetonta rahallista etua erittäin huomattavia määriä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt hyvinvointialueella esihenkilöiden tietämättä useita toistuvia lisä- ja ylityöitä sekä hälytysrahavuoroja omaan yksikköönsä. Se on ollut työnantajan ohjeistusten vastaista, sillä oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole saanut esihenkilöltään niihin määräystä, vaan hän on itse suunnitellut ja toteuttanut kyseiset vuorot. Työnantajan selvityksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän luvattomat lisä- ja ylityöt sekä hälytysrahakorvaukset ovat olleet määrältään merkittäviä ja menettely on herättänyt huomioita työyhteisössä.

Virkasuhdetta käytetään lain mukaan vain niissä tehtävissä, joihin kuuluu julkisen vallan käyttäminen. Julkisen vallan käyttämisessä korostuu toiminnan laillisuuden, tasapuolisuuden ja julkisen toiminnan luotettavuuden vaatimus. Näillä seikoilla on merkitystä myös arvioitaessa irtisanomisperusteen asiallisuutta ja painavuutta. Perusteen asiallisuuden ja painavuuden arvioinnissa merkitystä on muun muassa rikoksen laadulla, vakavuudella ja siitä tuomittavalla rangaistuksella sekä toisaalta viranhaltijan työtehtävien laadulla ja hänen asemallaan työnantajan organisaatiossa.

Varoituksen antaminen on virkasuhteen päättämisen prosessissa pääsääntö, josta voidaan tietyissä tilanteissa poiketa. Työnantajalla ei ole velvollisuutta antaa varoitusta, jos irtisanomisen perusteena on niin vakava palvelussuhteeseen liittyvä rikkomus, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää palvelussuhteen jatkamista. Tällaisessa tilanteessa rikkomuksen on oltava niin vakava, että henkilön olisi ilman varoitustakin pitänyt ymmärtää menettelynsä moitittavuus.

Työnantaja katsoo, että oikaisuvaatimuksen tekijän pitkään jatkunut epärehellisyys sekä vilpillinen, tutkintapyyntöön johtava toiminta on aiheuttanut epäluottamuksen, ja työnantajan näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijä on rikkonut virkavelvoitteitaan vakavasti. Ottaen huomioon hänen esihenkilöasemansa hän tiesi tai hänen olisi tullut tietää varsin hyvin työvuorosuunnittelua, lisä- ja ylityömääräyksiä sekä hälytysrahan maksamista koskevat säännöt ja velvoitteet. Oikaisuvaatimuksen tekijän olisi jo asemansakin vuoksi pitänyt ymmärtää menettelynsä

moitittavuus. Esihenkilöasemassa olevalta voidaan vaatia myös tavanomaista korkeampaa lojaliteettivelvoitetta työnantajaa kohtaan, minkä vuoksi kynnys irtisanomiseen ilman varoitusta on tavanomaista matalampi. Lisäksi moitittavuutta lisää hankitun taloudellisen hyödyn suuri määrä, teon systemaattisuus ja se, että toimintaa on pyritty peittelemään käyttämällä hyödyksi kahden järjestelmän tuottamaa informaatiokatkosta, mikä on ollut mahdollista vain esihenkilöasemassa olevalle viranhaltijalle.

Esitetään, että Palveluiden järjestäminen -lautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteita tutkittaessa ei ole ilmennyt sellaisia perusteita, joiden nojalla oikaisuvaatimus tulisi hyväksyä tai tehty päätös kumota.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Kokouskäsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Markus Pietikäinen ilmoitti olevansa esteellinen (hallintolaki § 28) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 16.08.

Merkittiin pöytäkirjaan, että vaikuttamistoimielinten edustajat (Juha Huotari, vanhusneuvosto ja Emma Karmanheimo, nuorisovaltuusto), poistuivat kokouksesta klo 16.11 tämän asian käsittelyn ajaksi. Hallintosääntö 110 §.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Irmeli Hoffrén poistui kokouksesta klo 17.14 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että lakimies Janina Luminto ja henkilöstöjohtaja Anu Rautiainen poistuivat kokouksesta klo 17.17 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Juha Kitilä poistui kokouksesta klo 17.17. tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päätti yksimielisesti hylätä oikaisuvaatimuksen.

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, § 65,05.06.2024

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, § 92,04.09.2024

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, § 134, 27.11.2024

§ 134

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle vammaispalvelujen asiakasvalituksen johdosta

IUHVADno-2023-30

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, 05.06.2024, § 65

Liitteet

- 1 Liite IUVANE kuljetuspalvelu toimintaohje lausunto 290220242
- 2 Oheismateriaali: Toimintaohje Liikkumista tukevat palvelut 2024

Valmistelu ja lisätiedot:

tulosyksikköpäällikkö Maritta Koskinen, vammaispalvelut
vastuualuejohtaja Ilona Koskenniemi, perhe- ja sosiaalipalvelut
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Palvelujen järjestäminen -lautakunta palautti liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen uudelleen valmisteluun edellyttäen vammaisneuvoston lausunnon huomioimista toimintaohjeessa sekä kokouksen kuluessa esitetyt korjausehdotukset on käsitelty.

Toimintaohjeessa on sekä sosiaalihuolto- että vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut. Ohje on ensisijaisesti toiminnan palvelukuvaus ja henkilöstölle käsikirja. On tärkeää, että kuljetuspalvelut ovat koottuna, kun asiakas hakee kuljetuspalveluja.

Kuljetuspalvelujen häiriötilanteet

Jos kyyti ei saavu 15 minuutin sisällä tilauksen ajankohdasta, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä uudelleen ohjauskeskukseen. Ohi ohjauskeskuksen tapahtuvat ostot eivät ole kilpailutettuja. Taksiliikenteen järjestelmä on muuttunut 2017, joka vaikuttaa sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain kuljetuspalvelujen hankintaan. Kyytejä ei voida tilata järjestelmän ulkopuolelta. Lainsäädäntö edellyttää kuljetuspalveluiden kilpailuttamisen.

Kuljetusten toteutumisen ajantasainen seuraaminen ei ole mahdollista missään järjestelmässä. Taksi myös saattaa kuitata kyydin vastaanotetuksi, mutta ei saavu kuitenkaan paikalle Seuraaminen edellyttää aina henkilön seuraamaan tilattua kuljetusta. Tähän ohjauskeskuksessa ei ole henkilöstöä.

Kuljetuspalvelujen jaksottaminen

Mikäli asiakkaalla on kuljetuspalvelupäätös, ja asiakas haluaa jaksottaa kuljetuspalvelun, hän hakee jaksottamista. Tällöin jaksottamisesta tehdään toinen päätös kuljetuspalvelu päätöksen rinnalle. Kuljetuspalvelupäätös perustuu aina henkilökohtaiseen hakemukseen ja tarpeeseen. Päätöksiä seurataan tilastollisesti. Mikäli asiakas hakee uutta kuljetuspalvelua, asiakas voi hakea jaksottamista samassa.

Kotka asiointikuntana

Loviisan kaupunki ei ole esittänyt Kotkaa toiminnalliseksi asiointikunnaksi. Loviisalaiset voivat käyttää asiointiin Kouvolan ja Porvoon kaupunkia. Mahdolliset terveydenhuollon palvelut asiakas voi saada kelakyyteinä.

Vammaisneuvoston lausunto

Toimintaohjeen valmistelu on tehty virkamiestyönä ja lähetetty lausuttavaksi vammaisneuvostolle. Asiakasohje on käsitelty asiakasraadın/vammaisneuvoston jäsenten kanssa yhteistyössä.

Vammaisneuvoston lausunto on huomioitu toimintaohjeessa. Korjaukset merkitty liitteeseen.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palvelujen järjestäminen -lautakunta hyväksyy noudatettavaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluja koskevan toimintaohjeen alkaen 01.06.2024.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kokouskäsitely

Lautakunnan jäsen Tove Munkberg teki seuraavat tekniset korjausehdotukset:

Kohta 3.1. Oikeus vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun

- kohta c) Edellytykset a - b täyttävällä vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos hänellä on **kohtuuttoman suuria vaikeuksia käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä vammansa tai sairautensa vuoksi**
- Kuljetuspalvelun tarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta. Haitan tulee olla pysyvä tai pitkäaikainen. Pitkäaikaisuudella tarkoitetaan lähtökohtaisesti yli vuoden kestävää vammasta tai sairaudesta johtuvaa toimintakyvyn rajoitetta. **Tietyissä tilanteissa voidaan myöntää kuljetuspalvelua myös vaikka ei ole vielä tietoa vamman tai sairauden pitkäkestoisuudesta, esim. aivoverenkiertohäiriön jälkitila.**

Kohta 3.3. Matkustusalue

- Loviisa: Lisätään toiminnallisena lähikuntana **Kotka**

Kohta 6.2. Palvelutarpeen arviointi ja asiakasuunnitelma

- vammaispalvelulain mukaisessa kuljetuspalvelussa lääkärinlausunto tai **muun terveydenhuollon tai sosiaalihuollon ammattihenkilön kirjoittama ajanatasainen lausunto tai muu vastaava selvitys, josta selviää hakijan liikkumis- ja /tai toimintakyky ja sen aleneminen**

Lautakunnan jäsenet keskustelivat reklamaatiotilanteista jos kyyti ei tule, ja esittelijä esitti, että ohjeeseen lisätään:

Uusi kohta 5.10. Kuljetuspalvelujen häiriötilanteet

- **Jos kyyti ei saavu 15 minuutin sisällä tilauksen ajankohdasta, asiakkaan tulee uudelleen ottaa yhteyttä ohjauskeskukseen.**

Ohi ohjauskeskuksen tapahtuvat ostot eivät ole kilpailutettuja. Taksiliikenteen järjestelmä on muuttunut 2017, joka vaikuttaa sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain kuljetuspalvelujen hankintaan. Kyytejä ei voida tilata järjestelmän ulkopuolelta. Lainsäädäntö edellyttää kuljetuspalveluiden kilpailuttamisen.

Päätös

Palvelujen järjestäminen -lautakunta päätti teknisten korjausten jälkeen yksimielisesti hyväksyä noudatettavaksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluja koskevan toimintaohjeen alkaen 01.06.2024.

Pykälä tarkastettiin heti.

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, 04.09.2024, § 92

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, Ritola, Lindström, Räikkönen

Valmistelu ja lisätiedot:

tulosityksikköpäällikkö, vammaispalvelut Maritta Koskinen
vastuualuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut Ilona Koskenniemi
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Pauli Ritola, Jonas Lindström ja Tuula Räikkönen ovat 7.7.2024 osoittaneet palveluiden järjestämisen -lautakunnalle oikaisuvaatimuksen Liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeesta. Toimintaohje on hyväksytty palvelujen järjestämisen lautakunnassa 5.6.2024 §65.

Oikaisuvaatimus koskee kohtia Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun liittyvä saattajapalvelu sekä Kuljetuspalvelujen häiriötilanteet.

Oikaisuvaatimuksen laatijat nostavat esiin toimintaohjeen kohdan, jossa todetaan, ettei toinen vammaisen henkilö voi pääsääntöisesti toimia henkilö, joka tarvitsee kuljettajan apua siirtymiseen ja vaativat mainintaa poistettavaksi lainvastaisena. Oikaisuvaatimuksen laatijat tuovat esiin, että Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan KHO 2015:131 katsonut, että vaikeavammaisen henkilön oli voitava matkustaa taksissa saattajana maksutta kuten muidenkin saattajien. Hallinto-oikeuden ratkaisussa kuljetuspalveluasiakkaan saattajana toimivalta henkilöltä, jolle oli myönnetty vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu, oli edellytetty myös oman kuljetuspalvelumatkan käyttämistä ja omavastuuosuuden maksamista samalta

matkalta, vaikka saattajat muutoin voivat matkustaa maksutta. Tällaiseen eriarvoiseen kohteluun ei ollut perusteita. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että vaikeavammaisen henkilön oli voitava matkustaa taksissa saattajana maksutta kuten muidenkin saattajien. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 8 § 2 momentti Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 4 § 1 ja 3 momentti ja 6 § Hallintolaki 6 §. Oikaisuvaatimuksen laatijat tuovat esiin, että ratkaisun perusteissa kirjoitetaan: "Jos kuljetuspalvelua saava vaikeavammaisen henkilö tosiasiallisesti toimii toisen henkilön saattajana kuljetuspalvelumatkoilla, hänen on, kun otetaan huomioon hallintolain 6 §, voitava matkustaa taksissa maksutta, kuten muidenkin saattajien" (Finlex 2015:131/KHO päätökset/ennakkopäätökset). Itä-Uudenmaan vammaisneuvosto on lausunnossaan 29.02.2024 tuonut esiin KHO:n päätöksen, mutta oikaisuvaatimuksessa todetaan toimintaohjeessa, että "Kun kuljetuspalvelussa matkustaa kaksi henkilöä, joilla on kuljetuspalvelupäätös, kyseessä on yhdistelymatka, josta ei peritä omavastuuta". Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että saattajana toimiva vammaisen henkilö on kuljetuksissa mukana antamassa saatettavalle hänen tarvitsemansa opastuksen ja avun perillä kohteessa. Hänellä ei ole itsellään tarvetta asioida samassa kohteessa. Toimintaohjeen mukaan siitä huolimatta saattaja menettää kaksi omaa asioimis- ja virkistystarkoitukseen myönnettyä matkaansa.

Oikaisuvaatimuksessa edellä esiin nostettu lause toimintaohjeesta viittaa tilanteisiin, joissa kuljettaja avustaa molempia asiakkaita normaalia enemmän eikä hän saa siitä korvausta. Taksin kuljettajat pitävät tätä tilannetta epäoikeuden mukaisena eivätkä välttämättä halua ottaa tämän kaltaisia kyytejä ajettavakseen. Toimintaohjetta laadittaessa on pyritty väistämään ohjeita, jotka entisestään saattavat vaikeuttaa tilausten vastaanottamista.

Toimintaohjetta tullaan päivittämään vuoden 2024 vaihteessa lakiuudistuksen myötä. Vammaisneuvoston edustajat osallistuvat toimintaohjeen päivitykseen. Tässä yhteydessä huomioidaan tämä vammaisen henkilön mahdollisuus toimia saattajana ja nostetaan keskusteluun palveluntuottajien kanssa, jotta näissä tilanteissa vallitsisi yhteisymmärrys.

Toiseksi oikaisuvaatimuksenlaatijat nostavat esiin, että kuljetusten ohjausjärjestelmässä ei ole huomioitu riittävästä turvallisen kuljetuksen toteutumista. Toimintaohjeessa todetaan "Jos kyyti ei saavu 15 minuutin sisällä tilauksen ajankohdasta, asiakkaan tulee ottaa yhteyttä uudelleen ohjauskeskukseen. Ohi ohjauskeskuksen tapahtuvat ostot eivät ole kilpailutettuja. Taksiliikenteen järjestelmä on muuttunut 2017, joka vaikuttaa sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain kuljetuspalvelujen hankintaan. Kyytejä ei voida tilata järjestelmän ulkopuolelta. Lainsäädäntö edellyttää kuljetuspalveluiden kilpailuttamisen.

Kuljetusten toteutumisen ajantasainen seuraaminen ei ole mahdollista missään järjestelmässä. Taksin kuljettaja saattaa kuitata kyydin vastaanotetuksi, mutta ei saavu kuitenkaan paikalle. Kyydin seuraaminen edellyttää aina henkilön seuraamaan tilattua kuljetusta. Tähän ohjauskeskuksessa ei ole henkilöstöä. Oikaisuvaatimuksen mukaan kilpailutuksen luonteesta johtuen, kenelläkään toimijoista (vammaispalvelut, ohjauskeskus, taksit) ei ole kokonaisvastuuta kuljetusten toteutumisesta. Oikaisuvaatimuksen mukaan kuljetuspalveluissa ei ole otettu käyttöön esim. lyivuotojärjestelmää, joka mainitaan kilpailutusasiakirjoissa.

Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esiin, että esityslistaan on kirjattu virheellisesti, että ohjauskeskus ei pysty seuraamaan kuljetusten toteutumista. Oikaisuvaatimuksen mukaan on olemassa järjestelmiä, jotka ilmoittavat asiakkaalle lähestyvistä kuljetuksista. TaksiHelsingin käytössä oli toimintatapa, että ohjauskeskus soittaa asiakkaalle, ettei taksia ole saatavilla. Tämä toimintatapa soittaa asiakkaalle ei ole perustunut tietoon, että ohjauskeskus olisi seurannut kuljetusten toteutumista asiakkaan luokse. Tosiasiallisesti TaksiHelsinki ei ole voinut seurata ottaako auto tilatun kyydin vastaan. Ohjauskeskus ei pysty seuraamaan siirtykö taksi asiakkaan luokse kuitattuaan kyydin itselleen. Ohjauskeskus voi seurata, milloin taksi kuittaa kyydin vastaanotetuksi.

Laillisesti kilpailutetun 0202 ohjauskeskuksen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun kehittämiseksi. Kehittämistyöhön otetaan vammaisten henkilöiden edustajien lisäksi palveluntuottajat.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kokouskäsitely

Pöytäkirjaan merkittiin, että vaikuttamistoimielimen edustaja Maija Aatelo (vammaisneuvosto) poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (hallintolaki 28 § 5 läheisjäävi).

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päätti yksimielisesti hylätä oikaisuvaatimuksen.

Pykälä tarkastettiin heti.

Palvelujen järjestäminen -lautakunta, 27.11.2024, § 134

Liitteet

1 HAO /Lausuntopyyntö 4.11.2024 / 5788/03.04.04.09/2024 / Lindström, Ritola, Räikkönen

2 Valitus_IUHVA_liikkumisen_tukea_koskevasta_päätöksestä_2024

Valmistelu ja lisätiedot:

tulosityksikköpäällikkö (vammaispalvelut) Maritta Koskinen
vs. vastuualuejohtaja (perhe- ja sosiaalipalvelut) Hanna Kaunisto
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitusta hankkimaan Palveluiden järjestämisen -lautakunnan lausunnon valituksen johdosta. Samalla Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle varataan puhevallan käyttäjänä tilaisuus antaa selityksensä asiassa. Lausunto tulee toimittaa liitteineen Helsingin Hallinto-oikeudelle 5.12.2024 mennessä.

Valitus koskee Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen Palveluiden järjestäminen - lautakunnan 4.9.2024 kokouksen § 92 Vastaus oikaisuvaatimukseen koskien Palveluiden järjestäminen -lautakunnan 5.6 kokouksen § 65 liikkumista tukevien palveluiden (shl ja vpl) toimintaohje Itä-Uudellamaalla sekä Palveluiden järjestäminen - lautakunnan 5.6 kokouksen § 65 liikkumista tukevien palveluiden (shl ja vpl) toimintaohje Itä-Uudellamaalla.

Asian tausta

Asiassa on kysymys Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluiden uudesta toimintaohjeesta (liite 1). Toimintaohje on oikeudelliselta luonteeltaan viranomaisen laatima soveltamisohje. Ohje on ensisijaisesti toiminnan palvelukuvaus ja se toimii erityisesti viranhaltijoiden käsikirjana, työn tukena sekä apuna lain soveltamisessa sosiaalihuoltolain (1301/2014) ja vammaispalvelulain (380/1987) ja -asetuksen (759/1987) mukaisia kuljetuspalveluasioita käsiteltäessä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluiden järjestäminen -lautakunta käsitteli 5.6.2024 kokouksessaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluiden toimintaohjetta. Teknisten korjausten jälkeen lautakunta päätti päätöksellään 5.6.2024, § 65 yksimielisesti hyväksyä noudatettavaksi uuden toimintaohjeen (liite 2).

Pauli Ritola, Jonas Lindström ja Tuula Räikkönen osoittivat palveluiden järjestäminen - lautakunnalle 7.7.2024 oikaisuvaatimuksen lautakunnan päätöksestä 5.6.2024, § 65. Valittajien tekemässä oikaisuvaatimuksessa vaadittiin muutoksia toimintaohjeen kohtiin "Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun liittyvä saattajapalvelu" ja "Kuljetuspalvelujen häiriötilanteet". (liite 3)

Valittajien tekemää oikaisuvaatimusta käsiteltiin palveluiden järjestäminen - lautakunnan kokouksessa 4.9.2024. Lautakunta päätti yksimielisesti hylätä oikaisuvaatimuksen päätöksellään 4.9.2024, § 92 (liite 4).

Valittajat ovat valittaneet lautakunnan päätöksistä Helsingin hallinto-oikeudelle 11.10.2024.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuusta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, järjestämislaki) 8 §:n mukaisesti hyvinvointialueella on järjestämisvastuu vammaispalvelulain 8 §:n ja vammaispalveluasetuksen 4 § – 6 §:n mukaisista kuljetuspalveluista. Järjestämislain 12 §:n mukaan hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta tukea hankkimalla niitä yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos niiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Hyvinvointialueen on huolehdittava järjestämisvastuustaan sekä sen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisesta toteutumisesta myös palveluja hankkiessaan. Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta. Hyvinvointialueella on siten kokonaisvastuu järjestämistään palveluista riippumatta niiden järjestämistavasta.

Oikeus vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiseen kuljetuspalveluun on yksi subjektiivista oikeuksista, joiden tarkoituksena on turvata vaikeavammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta suhteessa vammattomiin henkilöihin. Hyvinvointialueella ei kuitenkaan ole lakisääteistä velvollisuutta järjestää kuljetuspalvelua vaikeavammaisen itsensä toivomalla tai muutoinkaan tietyllä tavalla. Hyvinvointialueella on oikeus valita kuljetuspalvelun järjestämistapa ja myös muuttaa sitä, mutta järjestämistapa ei saa estää tai kaventaa vaikeavammaiselle henkilölle kuuluvaa subjektiivista oikeutta kuljetuspalveluun. Oikeus- ja laillisuusvalvontakäytännön mukaan (esim. AOAS 14.3.2022 Dnro 1707/2021, KHO 14.2.2020/641) esimerkiksi kuljetuspalvelujen ennakkotilausajat, odotusajat ja matkojen yhdistely eivät saa kaventaa tai estää laissa säädettyjen subjektiivisten oikeuksien toteutumista. Nämä oikeudelliset reunaehdot on Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella otettu huomioon kuljetuspalvelujen järjestämistapaa valittaessa ja liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjetta laadittaessa.

Kuljetuspalvelujen järjestämistapa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella

Valittajat ovat vaatineet, että hyvinvointialueen tulee muuttaa järjestämistapaa ja toimintaohjetta siten, että vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on aidosti käytettävissä, eikä vammaisten henkilöiden terveys ja turvallisuus vaarannu. Valittajien mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kuljetuspalvelujen järjestämisen mallin ongelma on se, että välityskeskus ja autoilijat on kilpailutettu erikseen ja kummallakaan osapuolella ei ole vastuuta siitä, että kuljetuspalvelumatkat olisivat käytettävissä ja matkat toteutuisivat käytännön elämässä. Valittajien mukaan kilpailutusasiakirjoihin ei ole sisällytetty sellaisia sitovia vaatimuksia, jotka varmistaisivat kuljetuspalveluiden moitteettoman ja turvallisen toiminnan.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää vaikeavammaisten henkilöiden ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden lakisääteiset, tarpeen mukaiset kuljetuspalvelut ostopalveluna. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettu laki (1397/2016, hankintalaki) edellyttää palvelujen kilpailuttamista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on kuljetuspalvelujen hankintaan tarkoitettu hankintajärjestelmä ”Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuljetuspalvelut Itä-Uudellamaalla (2021-2025)”, jonka sisäisinä kilpailutuksina on kilpailutettu kuljetuspalvelut esteettömällä kalustolla (pienet ja suuret esteettömät autot ja linja-autoluokan esteettömät autot) sekä tavallisilla takseilla.

Hankintajärjestelmässä on lisäksi toteutettu niin sanottu rinnakkainen, eli täydentävä kilpailutus kesällä 2024, jonka perusteella on saatu lisäkapasiteettia. Rinnakkaisessa kilpailutuksessa luokkiin 1–4 saatiin yhteensä 91 hyväksyttyä tarjousta: 75 uutta tarjousta ja 16 aiemman tarjouksen päivitystä. Uusia ajoneuvoja tarjottiin kilpailutuksessa yhteensä 139. Luokassa 1 saatiin uusia tarjouksia 54, tarjoustaan päivittäneitä 14 ja uusia ajoneuvoja 81. Luokassa 2 saatiin uusia tarjouksia 4, tarjoustaan päivittäneitä 2 ja uusia ajoneuvoja 8. Luokassa 3 saatiin uusia tarjouksia 16 ja uusia ajoneuvoja 49. Luokassa 4 saatiin uusia tarjouksia 1 ja uusia ajoneuvoja 1. Kilpailutusten perusteella Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on merkittävä määrä kapasiteettia kuljetuspalvelujen toteuttamiseen. Hyvinvointialue on solminut kuljetuspalvelua koskevat sopimukset niitä toteuttavien autoilijoiden kanssa. Autoilijoiden sopimuksissa määritellään mm. kuljetuskalustoa, henkilöstöä ja asiakkaiden avustamispalvelua koskevat vaatimukset.

Autoilijoiden kilpailutuksen lisäksi on toteutettu ohjauskeskustoimittajan kilpailutus, jossa hankintayksikköinä olivat Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialue. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue toteutti kilpailutuksen ja teki kilpailutukseen liittyvät ratkaisut ja hankintapäätöksen molempien hankintayksiköiden puolesta. Kumpikin hankintayksikkö solmi oman hankintasopimuksen ja vastaa itse yksin sopimusvelvoitteista toimittajaa kohtaan.

Kilpailutuksen perusteella valittu ohjauskeskustoimittaja 020202 Palvelut Oy aloitti toimintansa helmikuussa 2024. Tätä ennen Itä-Uudellamaalla ohjauskeskuspalvelua hoiti Taksi Helsinki Oy. Ohjauskeskustoimittajan tehtävänä on vastata kuljetusten kokonaisvaltaisesta ohjauksesta sisältäen mm. tilausvälityksen, kuljetusten reitityksen, yhdistelyn, kuljetusten toteutumisen reaaliaikaisen valvonnan ja raportoinnin. Ohjauskeskuksen keskeisenä tehtävänä on vastata asiakkaiden kuljetustilausten vastaanottamisesta eri kanavia pitkin ja välittää kuljetustilaukset matkustajan tarpeen mukaiselle autolle. Ohjauskeskus seuraa autoilijoiden palvelun asianmukaista toteutumista reaaliaikaisesti ja raportoi toteutumisesta hyvinvointialueelle säännöllisesti. Ohjauskeskustoimittajan tehtävänä on myös olla hyvinvointialueen kehittäjäkumppani alueen kuljetuspalvelujen kehittämisessä, kuten kutsuohjausperustaisten tai kiinteillä reiteillä toteutuvien kuljetusten suunnittelussa ja toimivuuden arvioinnissa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on tehnyt ohjauskeskustoimittajan ja autoilijoiden kanssa sopimukset, joilla kokonaisuuden toteutumista ja vastuita hallitaan. Valitun toteutusmallin etuna on ensinnäkin joustava mahdollisuus kilpailuttaa ajoneuvokapasiteettiä lisää asiakastarpeiden mukaisesti erilaisilla toteutustavoilla. Toteutusmallin etuna on myös se, että taksiautoilijoista riippumaton ohjauskeskus valvoo kuljetusten toteutumista reaaliaikaisesti. Lisäksi hyvinvointialueella on itsellään pääsy ohjausjärjestelmän dataan, jolla voidaan viime kädessä varmistaa raportoinnin oikeellisuus.

Verrattuna niin sanottuun kokonaisvastuumalliin, jossa tilausvälitys ja autot ovat saman toimijan käsissä, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle valitun mallin ja järjestämistavan etuja ovat etenkin joustavuus kapasiteetissa ja tehokkaampi valvonnan mahdollisuus. Kokonaisvastuumallissa sekä ohjausta että autoja hallitsevalla toimittajalla olisi olemassa kannustin kuljetusten toteutumista koskevan datan vääristelyyn etenkin, jos myöhästymisistä tai toteutumatta jääneistä kuljetuksista lankeaisi merkittäviä sopimussakkoja.

Kokonaisvastuu vammaispalvelulain mukaisten ja muiden hyvinvointialueen järjestämistä varten kuuluvien kuljetuspalvelujen toteutumisesta on Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Hyvinvointialue vastaa siitä, että kuljetuspalvelumatkat ovat asiakkaiden käytettävissä ja matkat toteutuvat lain mukaisesti. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on tehnyt kokonaisuuden toteuttamiseksi edellä kuvatut kilpailutukset ja niihin perustuvat sopimukset ohjauskeskuksen ja autoilijoiden kanssa.

Tähän lausuntoon liitetyistä hankinta-asiakirjoista ilmenee, että toisin kuin valittajat väittävät, hyvinvointialue on sisällyttänyt autoilijoita ja ohjauskeskusta koskeviin hankinta-asiakirjoihin ja sopimukseen palveluntuottajia sitovat määräykset siitä, että palvelu on tuotettava ehdoissa yksilöidyn tavoin laadukkaasti, turvallisesti ja toimintavarmasti. Ohjauskeskustoimittajaa koskevat asiakirjat ovat tämän lausunnon liitteinä 5–13. Autoilijoita koskevat asiakirjat ovat tämän lausunnon liitteinä 14–21.

Hyvinvointialue valvoo aktiivisesti kuljetuspalvelun tuottajien sekä ohjauskeskuksen toimintaa ja asiaa koskevien sopimuksien noudattamista ja mahdollisiin palvelussa ilmeneviin virheisiin puututaan ripeästi. Sopimusehtojen noudattamista koskevat virheet on lisäksi sanktioitu (liite 13, kohta 23, sekä liite 21).

Palveluiden järjestäminen -lautakunta toteaa, että valittajat eivät ole esittäneet valituksessaan väitteilleen sellaista näyttöä tai perusteita, joiden johdosta olisi katsottavissa, että hyvinvointialue olisi väärinkäyttänyt järjestämistavasta päättäessään harkintavaltaansa. Päinvastoin Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on järjestämistapaa valittaessa kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että valittu malli mahdollistaa kuljetuspalvelun toteutumisen tehokkaan valvonnan, autoilijakapasiteetin lisäämisen asiakkaiden kuljetustarpeen sitä edellyttäessä sekä luotettavan ja reaaliaikaisen datan saamisen palveluista. Valitulla järjestämistavalla turvataan asiakkaan subjektiivisen kuljetuspalveluoikeuden toteutuminen ja yksilöllisen tarpeen mukainen kuljetuspalvelu tarvittavine joustoineen. Hyvinvointialueen uuden liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen kohdan "4. Kuljetuspalveluun liittyvien erityisoikeuksien myöntäminen" mukaisesti asiakkaan kuljetuspalveluun voidaan liittää yksilöllisen tarpeen niin vaatiessa erityisoikeuksia, kuten vakiotaksioikeus, matkojen yhdistelykielto tai yksinmatkustusosoikeus. Näiden erityisoikeuksien myöntämisen tarkoitus on, että asiakas voi niiden avulla yhdenvertaisesti käyttää hänelle myönnettyä kuljetuspalvelua ja järjestämistapa ei kavenna tai estä subjektiivisen oikeuden toteutumista.

Kuljetusten toteutumisen seuranta ja valvonta sekä palvelun saatavuus

Valittajat ovat vaatimustensa tueksi esittäneet näkemyksiään kuljetuspalvelumatkojen toteutumisvarmuudesta sekä omia arvioitaan taustasyistä ajamatta jääneille matkoille. Valittajat ovat muun muassa väittäneet, että erityisesti iltaisin autoja ei ole välityskeskukseen linjoilla, kuljetuksia myöhästyy ja järjestelmä toimii niin epäluotettavasti, että tilauksia ei uskalleta tehdä. Valittajat ovat viitanneet asiakasraadille annettuihin tietoihin elokuussa 2024 tilatuista, ajetuista ja ajamatta jääneistä matkoista.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue valvoo kuljetuspalvelujen asiakastarpeiden ja lainsäädännön mukaista toteutumista valvontavastuunsa mukaisesti. Valvontavelvollisuus perustuu hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 10 §:ään ja sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettuun lakiin (741/2023).

Kuljetuspalvelun ohjauskeskus tuottaa hyvinvointialueelle säännöllisesti seurantatietoa kuljetustilausten ja kuljetusten toteutumisesta. Seurantatietoa saadaan muun muassa asiakkaiden puhelujen odotusajoista, kuljetusten myöhästymisistä ja suorittamatta jääneistä kuljetuksista. Lisäksi ohjauskeskus vastaanottaa asiakaspalautetta palvelun toiminnasta. Hyvinvointialueella on myös sopimukseen perustuva oikeus itse seurata suoraan ohjauskeskuksen järjestelmästä ajoneuvojen sijaintia ja kuljetusten toteutumista, ajoneuvojen reittejä ja kuljettajien kuittauksia sekä vastaavia tietoja reaaliajassa ja reklamaatioiden yhteydessä jälkikäteen. Tällä seurannalla voidaan varmistaa toteutumista koskevan seurantatiedon luotettavuus. (liite 6, kohta 8 ja liite 13, kohta 16) Uuden ohjauskeskustoimittajan aloittaessa helmikuussa 2024 toimintansa oli käynnistysvaiheen ongelmana joidenkin asiakkaiden asiakasprofiilien puutteellisuus. Näiden asiakkaiden kyydeissä oli tuolloin ongelmia. Profiilit on sittemmin korjattu.

Kuljetuspalvelun saatavuus ja täsmällisyys on hyvällä tasolla Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Autojen saatavuutta seurataan jatkuvasti ohjauskeskuksen ja hyvinvointialueen toimesta. Ohjauskeskukselta saatujen tietojen mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella helmikuun ja lokakuun 2024 välisenä aikana kuljetusten ennakkotilauksia tehtiin yhteensä 35 022. (liite 22)

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on asettanut ohjauskeskuksen palvelulle ajallisen määritteen, jonka mukaan normaali täysi asiakaspalvelu toimii klo 07 – 21 ja supistettu puhelinpalvelu klo 21 – 07. Supistetun puhelinpalvelun aikana ohjauskeskus hoitaa vain etukäteen tilatut matkat ja akuutit ongelmatilanteet. Supistetulle palveluajalle ajoittuvat kuljetukset tilataan lähtökohtaisesti etukäteen, mutta ohjauskeskus on pyrkinyt toteuttamaan asiakkaiden kuljetustilaukset, vaikka niitä ei olisi tilattu etukäteen.

Ohjauskeskuksen puhelinpalvelun vastausaika saa olla korkeintaan 60 sekuntia keskimäärin kuukausittain. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella ohjauskeskuksen vastausajat ovat palvelulta vaadittuja määreitä lyhyempiä ja tilauslinjan vastausaikojen keskiarvot vaihtelevat välillä 31–57 sekuntia kuukausittain (liite 22, taulukko 1).

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on määrittänyt, että ajoneuvo odottaa asiakasta 10 minuuttia, jonka jälkeen kuljettaja voi poistua paikalta, mikäli asiakas ei saavu. Vastaavasti yli 10 minuuttia myöhässä olevat kuljetukset lasketaan myöhästyneiksi. Yli 20 minuuttia myöhässä olevien kuljetusten osuus on pieni ja vaihtelee 1,86 prosentista 4,55 prosenttiin kuukausittain (liite 22, taulukko 2). Lukemaan sisältyvät vakiotaksit, joiden osalta asiakas sopii suoraan kuljettajan kanssa kuljetuksesta ja ajankohdat järjestelmässä syntyvät kuljettajien leimauksista.

Ohjauskeskuksen raportoinnista ilmenevät myös tilanteet, joissa välityskeskus ei poikkeuksellisesti löydä asiakkaalle soveltuvaa ajoneuvoa. Näiden osuus on Itä-Uudellamaalla hyvin pieni. Ohjauskeskustoimittajalta saatujen tietojen mukaan tapauksia, joissa autoa ei ole löytynyt ja kuljetus on peruuntunut, on syksyn 2024 osalta seuraavasti. Elokuu 12 kpl, kuljetuksia yhteensä 5675 kpl. Autottomien osuus 2,1 promillea. Syyskuu 19 kpl, kuljetuksia yhteensä 5801 kpl. Autottomien osuus 3,3 promillea. Lokakuu 18 kpl, kuljetuksia yhteensä 5954 kpl. Autottomien osuus 3,0 promillea. (liitteet 23, 24 ja 25) Ohjauskeskuksen raportoinnin perusteella tapaukset, joissa autoa ei ole löytynyt, ovat liittyneet ensinnäkin asiakkaiden omiin peruutuksiin tuntemattomasta syystä sekä kuljetuksen aloituspaikkaan ja kuljetuksen pituuteen. Näiden perusteella taksinkuljettaja arvioi, hyväksyykö kyseisen kuljetuksen vai ei. Lisäksi tilanteita, joissa autoa ei ole löytynyt, on ilmennyt heti-tilausten eli pikamatkojen yhteydessä, etenkin yöaikaan. Ohjauskeskuksen supistetun puhelinpalvelun aikana ei lähtökohtaisesti tehdä heti-tilauksia, vaan supistetun palvelun aikana hoidetaan etukäteen tilatut matkat ja akuutit ongelmatilanteet. Kuten todettua, ohjauskeskus pyrkii tästä huolimatta toteuttamaan asiakkaiden kuljetustilaukset. Heti-tilausten vaadittu noutoaika on mahdollisimman pian, kuitenkin aina alle yksi tunti tilauksesta, mutta asiakkaat peruvat kuljetuksia, mikäli auto ei saavu välittömästi. Joissakin tilanteissa kuljetuksen ajankohta ja kuljetuksen kaukainen lähtöpiste yhdistettynä lyhyeen kuljetukseen ovat vaikuttaneet kuljetuksen toteutumiseen. Näissä tapauksissa myös asiakkaat saattavat perua itse kuljetuksia,

mikäli autoa joutuisi odottamaan. Tapauksissa, joissa autoa ei ole löytynyt, on myös mukana vakiotaksiasiakkaita. Vakiotaksiasiakkaat sopivat itse kuljetuksensa suoraan taksinkuljettajan kanssa ja ohjauskeskus ei ole voinut vaikuttaa näihin.

Hyvinvointialueen kuljetuspalvelujen kilpailuttamiseen ylläpitämä hankintajärjestelmä mahdollistaa autoilijoiden kilpailutuksen useammalla mallilla. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kuljetukset on toistaiseksi toteutettu sopimusautomallilla, jossa autot vastaanottavat kuljetuksia kapasiteettinsa rajoissa, eli niitä ei velvoiteta vastaanottamaan kaikkia tilauksia. Kilpailutusten myötä autojen hinnoittelumallia on kehitetty kannustavammaksi. Kesällä 2024 toteutetun rinnakkaisen kilpailutuksen myötä saatu lisäkapasiteetti otetaan käyttöön marraskuun 2024 aikana. Hyvinvointialue voi halutessaan edelleen kilpailuttaa lisää ajoneuvokalustoa. Kalustoa voidaan kilpailuttaa myös päiväautomallilla, jossa auto on kokonaan hyvinvointialueen käytössä, mikäli tämä katsottaisiin välttämättömäksi saatavuuden turvaamiseksi. Toistaiseksi päiväautomallin käyttöönottamiselle ei ole havaittu tarvetta, sillä hyvinvointialueella on merkittävä määrä kapasiteettia kuljetuspalvelujen toteuttamiseen.

Kuljetuspalvelujen toteutumisesta saadun seurantatiedon ja ohjauskeskuksen raportoinnin perusteella palvelujen järjestäminen -lautakunta toteaa, että kuljetuspalvelun saatavuus ja täsmällisyys ovat hyvällä tasolla Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Palvelussa on huolehdittu tarvittavista varajärjestelyistä sen varalle, että tilattu kuljetus on myöhässä tai se ei saavu. Tällaisten tapausten määrä on kuitenkin hyvin alhainen ja kokonaisuudessaan kuljetuspalvelun toimintavarmuus alueella on hyvä ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on merkittävä määrä kapasiteettia kuljetuspalvelujen toteuttamiseen. Valittajien väitteet palvelun heikosta toimintavarmuudesta ovat pitkälti yleisluontoisia ja yksilöimättömiä. Niiden tueksi ei ole esitetty sellaista näyttöä, jonka perusteella olisi katsottavissa, että valittu kuljetuspalvelun järjestämistapa olisi lainvastainen.

Kuljetuspalvelumatkan tilaaminen ja auton saapumisen seuraaminen

Valittajat ovat esittäneet, että hyvinvointialue on jättänyt kuljetuspalvelua tarvitsevat vammaiset henkilöt haavoittuaiseen asemaan poistaessaan liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeesta kirjauksen siitä, että asiakas voi itse tilata taksin ja hakea kuitteja vastaan korvausta hyvinvointialueelta tilanteissa, jossa tilattu kuljetus ei tule lainkaan tai on myöhässä.

Lautakunta toteaa, että uuteen liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeeseen ei sisälly edellä mainittua asiakkaan oikeutta hakea kuitteja vastaan korvausta taksimatkasta. Hyvinvointialueen kuljetuspalvelun järjestämistapaa koskeva ratkaisu on, että kaikki kuljetukset tulee tilata ohjauskeskuksen kautta. Kuljetuspalvelumatka tilataan ohjauskeskuksesta soittamalla, tekstiviestillä, sähköpostilla tai sovelluksella. Kuljetuspalvelun asiakkaille on laadittu tilauskäytännöistä erillinen asiakasohje.

Asiakkaat saavat ohjauskeskukselta tilausvahvistuksen tehdessään tilauksen. Auton tarkan saapumisajan antaminen on mahdollista vasta, kun tilaus on jaettu autoille ja tietty auto on sen kuitannut. Ohjauskeskus jakaa tilaukset autoille olosuhteiden ja kuljetustarpeiden mukaisesti, viimeistään 15 minuuttia ennen tilattua noutoaikaa. Muun ohella liikenne- ja sääolosuhteet voivat vaikuttaa siihen, että kuljetustilauksia voidaan niiden toteutumisen varmistamisesta jakaa aiemminkin.

Asiakas saa tiedon tilaamansa kuljetuksen saapumisajasta auton hyväksytyä sen. Tieto tulee pääsääntöisesti joko tekstiviestillä tai tilaussovelluksella, riippuen siitä miten asiakas on tehnyt kuljetustilauksen. Tilaussovelluksessa asiakas voi seurata tilauksen etenemistä reaaliaikaisesti: milloin auto on kuitannut kuljetuksen ja miten kuljetus lähestyy. Sovellus on saavutettava ja tilanne on myös kuunneltavissa.

Ohjauskeskuksen tehtävänä on ohjauskeskustoimittajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella seurata sitä, että tilatut kuljetukset toteutuvat tarpeen mukaisesti. Seurannasta vastaa ohjauskeskuksessa tietty vastuuhenkilö. Asiakkaita on ohjattu soittamaan ohjauskeskukseen keskuksen, mikäli kuljetus ei ole saapunut 15 minuutin kuluessa alkuperäisestä tilausajasta. Ohjauskeskus selvittää tämän jälkeen, missä tilattu auto on tai etsii korvaavan ajoneuvon.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta toteaa, että hankintalainsäädäntö edellyttää kuljetuspalveluiden kilpailuttamista ja ohjauskeskuksen ohitse tapahtuvat kuljetustilaukset eivät olisi kilpailutettuja. Kuljetusten tilaaminen ohjauskeskusten kautta mahdollistaa lisäksi sen, että hyvinvointialue voi tosiasiaa varmistaa, että asiakas saa yksilöllistä tarvettaan vastaavan ja hänen etunsa mukaisen kuljetuspalvelun. Kuljetusten tilaaminen ohjauskeskuksen ohitse ei mahdollista kuljetuspalvelun toteutumisen valvontaa ja kuljetuksen toteutumisen reaaliaikaista seurantaa, mikä voisi vaarantaa asiakkaan subjektiivisen oikeuden toteutumisen.

Kuljetuspalvelussa ei ole mahdollista saavuttaa sataprosenttista toimintavarmuutta ja täsmällisyyttä; kuljetuksen myöhästymisen tai saapumatta jättämisen voi myös aiheuttaa esimerkiksi tieliikenneonnettomuus. Toisin kuin valittajat esittävät, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on kuitenkin kaikilla käytettävissään olevilla keinoilla huolehtinut siitä, että myös poikkeuksellisessa kuljetuspalvelun häiriötilanteessa asiakkaan kuljetuspalvelu toteutuu ja subjektiivisen oikeuden toteutuminen varmistetaan. Viimesijaisesti ohjauskeskus on edelleen voinut poikkeustilanteissa sopia asiakkaan kanssa, että asiakas voi tilata niin sanotun markkinaehtoisin taksin ja hakea kuittia vastaan korvausta hyvinvointialueelta. Kokonaisuutena kuljetuspalvelu toimii sitä koskevan raportoinnin ja asiakaspalautteiden perusteella luotettavasti ja täsmällisesti. Vertailun vuoksi esimerkiksi lähijunaliikenteen täsmällisyys oli Väyläviraston tilastojen mukaan elokuussa 2024 93,17 %. Tilastointi on saatavissa osoitteesta <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/tilastot/ratatilastot/junien-tasmallisyys>.

Toimintaohjeen sisältö saattajana toimivasta henkilöstä

Valittajat ovat esittäneet, että toimintaohjeen kirjaus saattajana toimivista vammaisista henkilöistä asettaa vammaiset henkilöt eriarvoiseen asemaan vammattomien saattajien kanssa. Valittajat ovat vaatineet, että hyvinvointialueen tulee muuttaa toimintaohjetta siten, että saattajana toimivat vammaiset henkilöt ovat yhdenvertaisessa asemassa vammattomien saattajien kanssa, eivätkä joudu maksamaan omavastuutaan, eivätkä menetä yhtä omista asiointiin ja virkistytymiseen myönnettyistä matkoistaan.

Valittajien vaatimukset liittyvät liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen kohtaan "3.5 Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun liittyvä saattajapalvelu". Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen. Saattajapalvelun tarkoituksena on mahdollistaa

kuljetuspalvelujen käyttäminen, mutta sen sisältöä ei ole määritelty tarkemmin laissa. Oikeuskäytännössä on katsottu, että saattajapalvelu on tarkoitettu välittömästi kuljetuspalveluihin liittyvässä liikkumisessa avustamiseen (esimerkiksi KHO 4.4.2006 T 845).

Liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeessa on todettu, että vammaispalvelulain mukainen saattajapalvelu toteutetaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Saattajana voi toimia esimerkiksi asiakkaan omainen, läheinen, asumisyksikön ohjaaja tai henkilökohtainen avustaja. Ohjeeseen on kirjattu, että ”saattajana ei pääsääntöisesti voi toimia henkilö, joka itse tarvitsee kuljettajan apua siirtymiseen, tällöin kyseessä on yhdistetty yhteiskuljetus”.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta toteaa, että toimintaohjeessa ei aseteta mitään ehdotonta estettä sille, että vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuna saattajana voi toimia henkilö, joka itsekin saa kuljetuspalvelua tai tarvitsee taksin kuljettajan apua. Kirjauksessa on sen sanamuodon mukaisesti ilmaistu pääsääntö, josta voidaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen vuoksi poiketa, kuten oikeuskäytännössä on edellytetty (esimerkiksi KHO 2015:131). Siinä tapauksessa, että saattajana toimiva henkilö itsekin tarvitsisi kuljettajan apua siirtymiseen, on arvioitava, miten saattajapalvelu toteutuu asiakkaan edun mukaisesti. Saattajana toimivan henkilön on kyettävä vastaamaan välittömästi kuljetuspalveluihin liittyvästä liikkumisesta avustamisesta asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen sopivalla ja turvallisella tavalla. Mikäli vammaisen henkilö toimii asiakkaan vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuna saattajana, hän matkustaa saattajana maksutta eikä häneltä kulu omaa kuljetuspalvelumatkaa. Toimintaohjeen kirjauksen tarkoituksena on ohjata arvioimaan saattajapalvelun asiakkaan edun mukaista toteutustapaa. Näin ollen perusteita toimintaohjeen kirjauksen muuttamiselle ei palvelujen järjestäminen -lautakunnan näkemyksen mukaan ole.

Lopuksi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluiden järjestäminen -lautakunta toteaa yleisellä tasolla, että hyvinvointialueen tekemiä julkisia hankintoja koskeviin päätöksiin asianosaisilla on ollut mahdollista hakea muutosta omassa menettelyssään. Tässä asiassa on kyse muutoksenhausta lautakunnan päätökseen 5.6.2024 § 65, jolla hyvinvointialueen liikkumista tukevien palvelujen uusi toimintaohje on hyväksytty. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on edellä kuvatusti huolehtinut asianmukaisesti vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaisen kuljetuspalvelun järjestämistä koskevasta vastuustaan. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on järjestämistavasta ja toimintaohjeen sisällöstä päättäessään huomioinut, että järjestämistapaa koskevat ratkaisut eivät saa kaventaa subjektiivisen oikeuden toteutumista.

Kuljetuspalvelun järjestämiseksi on valittu malli, joka hyvinvointialueen arvion mukaan turvaa parhaiten asiakkaan subjektiivisen oikeuden toteutumisen, yksilöllisiin tarpeisiin vastaavan, laadukkaan ja luotettavan kuljetuspalvelun ja palvelun toteutumisen tehokkaan valvonnan. Hyvinvointialue on käyttänyt järjestämistavasta päättäessään harkintavaltaansa lainmukaisesti ja toimintaohjeen sisällön muuttamiselle ei ole perusteita. Valittajien esittämä ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Valittajat ovat myös osaksi esittäneet enemmän hallintokantelun luonteisia ja tarkoituksenmukaisuusperusteisia yleisiä väittämiä hyvinvointialueen toiminnasta kuljetuspalveluja kilpailutettaessa ja asiakasosallisuuden toteuttamisessa.

Edellä esitetyn perusteella palveluiden järjestäminen -lautakunta katsoo kokonaisuudessaan, että valitus on perusteeton ja se tulee hylätä.

Helsingin hallinto-oikeudelle toimitettavat liitteet:

1. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluiden toimintaohje 1.6.2024
2. Palveluiden järjestäminen -lautakunnan päätös 5.6.2024, § 65
3. Pauli Ritolan, Jonas Lindströmin ja Tuula Räikkösen oikaisuvaatimus 7.7.2024
4. Palveluiden järjestäminen -lautakunnan päätös 4.9.2024, § 92
5. Tarjouspyyntö ohjauskeskus palveluna 18.4.2023
6. Palvelukuvaus ohjauskeskus palveluna 17.4.2023.pdf
7. Ohjauskeskusratkaisun vaatimusmääritykset 17.4.2023.xlsx
8. Järjestelmien tukipalvelun palvelutasot 17.4.2023.pdf
9. Käyttöönottoprojektin kuvaus 17.4.2023.pdf
10. Laatuperuste kehittämisen toimintamalli 17.4.2023.pdf
11. Käytettävyydestauksen suunnitelma 17.4.2023.pdf
12. Kehittämisen projektipäällikön CV-lomake 17.4.2023.docx
13. Sopimus ohjauskeskuspalvelu 17.4.2023.pdf
14. Tarjouspyyntö luokka 1 M1 luokan henkilöauto
15. Tarjouspyyntö luokka 2 M1 luokan henkilöauto, pieni esteetön auto
16. Tarjouspyyntö luokka 3 M1 luokan henkilöauto, suuri esteetön auto
17. Tarjouspyyntö luokka 4 M2 luokan linja-auto pyörätuolivalmiudella
18. Palvelukuvaus henkilökuljetuspalvelut 12.6.2023
19. Henkilötietojen käsittelyn ehdot sekä käsittelytoimien kuvaus
20. Sopimus henkilökuljetuspalvelut
21. Sopimussakkoehdot henkilökuljetuspalvelut 2023
22. Raportointitiedot ohjauskeskukselta 19.11.2024
23. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, elokuu 2024
24. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, syyskuu 2024
25. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, lokakuu 2024

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Edellä esitetyn perusteella palveluiden järjestäminen -lautakunta katsoo kokonaisuudessaan, että valitus on perusteeton ja se tulee hylätä.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kokouskäsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että vaikuttamistoimielinten edustajat (Juha Huotari, vanhusneuvosto ja Emma Karmanheimo, nuorisovaltuusto) palasivat kokoukseen klo 17.23 tämän asian käsittelyn alkaessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Markus Pietikäinen saapui kokoukseen klo 17.28 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Tero Suominen poistui kokouksesta klo 17.28 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Päätös

Edellä esitetyn perusteella palveluiden järjestäminen -lautakunta katsoi kokonaisuudessaan, että valitus on perusteeton ja se tulee hylätä.

Pykälä tarkastettiin heti.

§ 135

Pitkäaikaissairauksien maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohje

IUHVA Dno-2024-4533

Liitteet

- 1 Anvisning om utdelning av avgiftsfria förbrukningsartiklar och tillbehör
- 2 Maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohje

Valmistelu ja lisätiedot:

vastuualuejohtaja (terveyspalvelut) Carita Schröder
kehittämispäällikkö Heli Sjöblom
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 24§:n perusteella hyvinvointialueen tehtävänä on järjestää alueen asukkaiden sairaanhoitopalvelut, joihin sisältyvät muun muassa sairauksien tutkimus, lääketieteellinen taudinmääritys ja hoito sekä hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet.

Hoitotarvikejakelun tavoitteena on osana suunnitelmallista hoitoprosessia edistää asiakkaan omahoidon edellytyksiä ja asiakkaan sitoutumista hoitoon sekä parantaa asiakkaan toiminta- ja työkykyä. Tarpeenmukaisilla hoitotarvikkeilla ja -välineillä voidaan edistää asiakkaan selviytymistä ja elämänlaatua. Oikeat ja vaikuttavat hoitotarvikkeet ja -välineet vähentävät sekä komplikaatoriskejä, lääkärikäyntejä että kotihoidon tarvetta. Maksuttomilla hoitotarvikkeilla pyritään ehkäisemään asiakkaan siirtymistä raskaampiin palveluihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992, 5§) mukaan pitkäaikaisen sairauden hoitoon liittyvät hoitovälineet ja -tarvikkeet ovat käyttäjälleen maksuttomia. Maksuttomuuden perusteena on lääketieteellisin perustein todettu pitkäaikainen sairaus, joka on kestänyt vähintään kolme kuukautta. Poikkeuksia kolmen kuukauden määräaikaan voidaan tehdä vain perustelluista syistä, kuten esimerkiksi, jos tarve on terveydenhuollon ammattilaisen arvioimana pysyvä (diabetes-, dialyysi- ja avannetarvikkeet).

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä alueellinen maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohje, joka hyväksytty palveluiden järjestäminen -lautakunnassa (29.3.2023, §21). Jakeluohjetta on nyt päivitetty tilaus- ja toimituskäytäntöjen osalta vastaamaan keskitetyn hoitotarvikejakelun toimintamallia (3.9.2024, §80). Päivityksessä on huomioitu Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteisen omahoitotarviketyöryhmän linjaukset hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakelumääristä sekä sisällöistä. Jakeluohje noudattaa kansallisia suosituksia (Käypä hoito suositukset).

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta hyväksyy maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohjeen. Ohje astuu voimaan 1.2.2025 alkaen.

Kokouskäsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että vammaisneuvoston edustaja Maija Aatelo saapui kokoukseen pykälän §135 käsittelyn alkaessa klo 17.42.

Jäsen Sanna Kivineva teki muutosesityksen jäsen Tero Suomisen ja jäsen Markus Pietikäisen kannattamana, että Maksuttoman hoitotarvikkeiden ja välineiden jakeluohjeeseen lisätään kohtaan 8 Tarvikkeet ja välineet, jotka eivät kuulu maksuttomaan jakeluun, lisätään tekstin "*Hoitotarvikkeita ja -välineitä jaetaan maksutta yli 3 kk kestäneen pitkäaikaisen sairauden hoitoon.*" jälkeen:

"Tuotteet, jotka eivät kuulu ilmaisjakeluun, voidaan painavista syistä jakaa maksuttomasti."

Muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta hyväksyi muutosesityksen jälkeen yksimielisesti maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohjeen. Ohje astuu voimaan 1.2.2025 alkaen.

§ 136

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (hyvinvointialuelaki 97 §)

Seuraavat viranhaltijat ovat lähettäneet päätösluettelonsa:

Palveluvastaava, aikuissosiaalityö ja monialaiset sosiaalipalvelut

Palvelussuhdeasiat:

§ 36 Valintapäätös, sosiaaliohjaajan virka työikäisten palvelujen kuntouttavaan työtoimintaan, 19.11.2024

Sosiaali- ja terveystoiminta

Hankintapäätökset:

§ 420 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2038 – Itäinen alue ja Askola, 04.11.2024

§ 421 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2039 – Itäinen alue ja Myrskylä Pukkila, 04.11.2024

§ 422 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2040 – Keskinen alue, 04.11.2024

§ 423 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2041 – Läntinen alue 1, 04.11.2024

§ 424 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2042 – Läntinen alue 2, 04.11.2024

§ 425 Klinik8 Oy:ltä hankittava lääkäripalvelut ostopalveluna 1.1-31.3.2025, 06.11.2024

§ 459 Optiopäätös 1.10.2024-30.9.2025 / Erikoishammasteknikon palvelut, 11.11.2024

§ 460 Suorahankintapäätös Rinnekodit Mylly, 14.11.2024

§ 501 Päätös osallistumisesta lääkkeellisten, teollisten ja muiden sairaalassa käytettävien kaasujen sopimukseen, 14.11.2024

Tulosityksikköpäällikkö, kotona asumista tukevat palvelut

Palvelussuhdeasiat:

§ 7 Valintapäätös: Asiakasohjaajan virka, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

§ 8 Valintapäätös: Asiakasohjaajan virka, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

§ 9 Valintapäätös: Asiakasohjaajan viransijaisuus, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

Tulosityksikköpäällikkö, vammaispalvelut

§ 22 Täyttämättäjäättämispäätös, sosiaalityöntekijän virka vammaispalveluihin, 11.11.2024

Ehdotus

Puheenjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja ilmoittaa viranhaltijoille ettei se käytä päätöksiin hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsi viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja päätti yksimielisesti olla käyttämättä hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

---

§ 137

Tiedoksi

Liitteet

1 Liite 1: Valviran ja Avin päätökset ja ilmoitukset

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee tiedoksi seuraavat saapuneet kirjelmät, päätökset ym.:

1

Valviran ja aluehallitusviraston päätökset ja ilmoitukset (liitte 1).

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsi asiat tiedoksi.

---

§ 138

Ajankohtaiset asiat

Palveluiden järjestäminen -lautakunnan jäseniä informoidaan ajankohtaisista asioista.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, merkitsee tiedoksi, että ei ollut ajankohtaisia asioita.

---

§ 139

Muut asiat

Palveluiden järjestäminen -lautakunnan jäsenet käsittelevät muita asioita.

- Pöytäkirja tulee olla allekirjoitettu ja tarkastettu viimeistään 05.12.2024.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee tiedoksi, että pöytäkirja tulee olla allekirjoitettu ja tarkastettu viimeistään 05.12.2024.

Hallintovalitus

§133

Hallintovalitus

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 25 päivä tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköpostiosoite: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Faksinumero: 029 56 42079

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat. Mikäli valitusviranomaisen päätös saadaan toimittaa sähköisesti pitää myös ilmoittaa sähköpostiosoite.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Maksua ei kuitenkaan peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitetuista palvelua tai etuutta koskevissa asioissa eikä yksityishenkilön vireille panemissa asioissa, jotka koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaan määrättyjä asiakasmaksuja.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamosta.

Kirjaamon yhteystiedot, posti- ja käyntiosoite:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamo

WSOY-talo, Mannerheiminkatu 20 K 3 krs, 06100 Porvoo

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)itauusimaa.fi

Kirjaamon aukioloaika on arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 9.00 -15.00.

Muutoksenhakukielto

§130, §131, §132, §134, §136, §137, §138, §139

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.

Oikaisuvaatimus

§135

Oikaisuvaatimusohje

Hyvinvointialuelaki 139 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukiolon päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Itä-Uudenmaan aluehallitus ja lautakunnat sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimus toimitetaan kirjaamoon.

Yhteystiedot, posti- ja käyntiosoite:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamo

WSOY-talo, Mannerheiminkatu 20 K 3 krs, 06100 Porvoo

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)itauusimaa.fi

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Itä-Uudenmaan aluehallituksen kirjaamosta.

Tidpunkt 27.11.2024, kl 16:00 - 17:59

Mötesplats Teams

Behandlade ärenden

§ 130 Mötets laglighet och beslutförhet

§ 131 Val av protokolljusterare

§ 132 Godkännande av föredragningslistan

§ 133 Rättelseyrkande i ett ärende som gäller uppsägning

§ 134 Östra Nylands välfärdsområdes utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstol med anledning av ett kundklagomål om tjänster för funktionshindrade

§ 135 Anvisningar för utdelning av avgiftsfria förbrukningsartiklar och vårdutrustning vid kroniska sjukdomar

§ 136 Tjänsteinnehavarnas beslutsförteckningar (välfärdsområdeslagens 97 §)

§ 137 För kännedom

§ 138 Aktuella ärenden

§ 139 Övriga ärenden

Närvarande medlemmar

Micaela Röman, ordförande
Anna-Mari Eloranta, 1:a vice ordförande
Jarkko Haverinen
Irmeli Hoffrén, §130-132, avlägsnade sig 17:14
Juha Kittilä, § 130-133, avlägsnade sig 17:17
Sanna Kivineva
Sirpa Kurki, suppleant
Olli Kyykkänen, suppleant
Tove Munkberg
Markus Pietikäinen, jäävi /jävi § 133 /läsnä /närvarande § 130-132 & 134-139
Pamela Stenberg
Tero Suominen, § 130-135, avlägsnade sig 17:28
Pehr Sveholm

Övriga närvarande

Marja Lahti-Elers, johdon assistentti /ledningens assistent, sekreterare
Maija Aatelo, § 135-139, vammaisneuv. ed. / repr.för rådet för pers. m. funktionsnedsätt., anlände 17:42
Juha Huotari, § 130-132 & 134-139, vanhusneuvoston edustaja /representant för äldrerådet
Annika Immonen, sosiaali- ja terveystoiminta /social- och hälsovårdsdirektör
Emma Karmanheimo, § 130-132 & 134-139, Nuorisovaltuuston edustaja/Representant för ungdomsfullmäktige
Hanna Kaunisto, vs. vast.aluejoht. (peso)/ tf. ansv.omr.dir (fam. o soc. tjänst)
Arto Kujala, aluehallituksen edustaja /representant för områdesstyrelsen
Janina Luminto, § 133, juristi /jurist, avlägsnade sig 17:17
Kirsi Oksanen, vast.aluejoht.(lkäant. palv.) /ansv.omr.dir. (tjänst. för äldre)
Anu Rautiainen, § 133, henkilöstöjohtaja/personaldirektör, avlägsnade sig 17:17
Carita Schröder, vast.aluejoht.(terv.palv.) /ansv.omr.dir. (häls.vårdstjänst.)

Frånvarande

Roy Harkimo
Meri Lohenoja
Max Lönnqvist, hyvinvointialuejohtaja /välfärdsområdesdirektör
Mikaela Nylander, aluehallituksen pj. /välfärdsområdesstyrelsens ordf.

Signaturer

Micaela Röman
Ordförande

Marja Lahti-Elers
Sekreterare

Protokolljustering

Protokollet har justerats och godkänts

Anna-Mari Eloranta

Pamela Stenberg

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu
/Protokollet är elektroniskt undertecknat

---

§ 130

Mötets laglighet och beslutförhet

Mötets lagenlighet och beslutförhet konstateras.

Enligt välfärdsområdets förvaltningsstadga (144 §) ska möteskallelsen skickas tre dagar före mötet. Inom samma tid ska det informeras om mötet på välfärdsområdets webbplats i det allmänna datanätet (145 §).

Kallelsen har skickats till ledamöterna 22.11.2024 och samtidigt publicerats på Östra Nylands välfärdsområdes webbplats.

Beslutsförslag

Mötet konstateras lagenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster förrättade namnupprop och konstaterade vilka ledamöter som meddelat förhinder och vilka ersättare som kallats till mötet och konstaterade att mötet är lagenligt sammankallat och beslutfört.

---

§ 131

Val av protokolljusterare

Val av protokolljusterare till mötet.

När protokollet är färdigt skickar sekreteraren protokollet till ordförande och de utsedda protokolljusterarna för att justeras elektroniskt.

Beslutsförslag

Nämnden för ordnande av tjänster väljer Juha Kittilä och Anna-Mari Eloranta till mötets protokolljusterare.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster valde enhälligt Anna-Mari Eloranta och Pamela Stenberg till mötets protokolljusterare.

---

§ 132

Godkännande av föredragningslistan

De ärenden som behandlas vid nämnden för ordnande av tjänsters möte har på förhand meddelats genom en möteskallelse med åtföljande föredragningslista.

Enligt 116 § i förvaltningsstadga för Östra Nylands välfärdsområde ska ärendena behandlas i den ordning som anges i föredragningslistan, om inte nämnden för ordnande av tjänster beslutar något annat.

Beslutsförslag

Nämnden för ordnande av tjänster beslutar att godkänna föredragningslistan till arbetsordningen vid sammanträdet.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster godkände enhälligt föredragningslistan till arbetsordningen vid sammanträdet.

§ 133

Rättelseyrkande i ett ärende som gäller uppsägning

IUHVA Dno-2024-4151

Bilagor

- 1 Liite_2_Oikaisuvaatimus (ei julkinen asiakirja)
Sekretessbelagd, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 2 Liite_1_Päätös virkasuhteen irtisanomisesta (ei julkinen asiakirja)
Sekretessbelagd, Julkisuuslaki (621/1999) § 24

Beredning och tilläggsuppgifter:
personaldirektör Anu Rautiainen
jursit Janina Luminto
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Ärendet har felaktigt behandlats på områdesstyrelsens möte den 14.11.2024. Det har konstaterats att ärendet hör till nämnden.

Till välfärdsområdets registratorskontor har 5.11.2024 inkommit en begäran om omprövning som gäller ett tjänsteinnehavarbeslut fattat av resultatenhetschef Nina Moisander 1.11.2024 (§ 5) i ett uppsägningsärende (IUHVADno-2024-4151). Tjänsteinnehavarbeslutet och begäran om omprövning bifogas.

I 139 § i lagen om välfärdsområden (611/2021) föreskrivs om förfarandet vid begäran om omprövning. Den som är missnöjd med ett beslut av välfärdsområdesstyrelsen, en nämnd eller deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem får begära omprövning av beslutet. Begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt. Omprövning av ett beslut av välfärdsområdesstyrelsen, en nämnd eller deras sektioner eller en underlydande myndighet begärs hos organet i fråga.

Begäran om omprövning har inkommit till välfärdsområdets registratorskontor inom utsatt tid för begäran om omprövning och ska därigenom tas upp till behandling.

Då nämnden för ordnande av tjänster behandlar begäran om omprövning är den bunden av de laglighets- och ändamålsenlighetsyrkanden som framställts i begäran om omprövning. Nämnden för ordnande av tjänster kan följaktligen inte behandla ärendet i egenskap av ärende angående omprövningsbegäran ur en vidare synvinkel än så.

Vid behandlingen av ärendet ska nämnden för ordnande av tjänster bedöma juridiska fel som anförs i begäran om omprövning och bedöma de ändamålsenlighetsgrunder som anförs i begäran om omprövning.

Efter att ha upptagit ärendet angående begäran om omprövning till behandling kan nämnden för ordnande av tjänster ändra det förvaltningsbeslut som fattats, upphäva förvaltningsbeslutet eller avslå begäran om omprövning.

Yrkande som framförs av den som framställt begäran om omprövning:

Den som framställt begäran om omprövning yrkar att Östra Nylands välfärdsområde upphäver beslutet om uppsägning av tjänsteförhållandet. Till följd av upphävandet bör tjänsten i fråga återställas till den som framställt begäran om omprövning och skötseln av tjänsten bör anses ha fortsatt utan avbrott (44 § i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden). Den som framställt begäran om omprövning yrkar att välfärdsområdet betalar den löneförlust som orsakats för tiden mellan uppsägningen och återställandet av tjänsten.

Juridiska fel anförda i begäran om omprövning:

Den som framställt begäran om omprövning anser att det inte finns någon laglig grund för uppsägning av tjänsteförhållandet. Den som framställt begäran om omprövning har inte blivit varnad eller instruerats att agera på något annat sätt. Den som framställt begäran om omprövning yrkar att beslutet upphävs och att tjänsteförhållandet återställs till vederbörande.

Ändamålsenlighetsgrunder anförda i begäran om omprövning:

Den som framställt begäran om omprövning motiverar sitt förfarande med att vederbörande själv har utfört lediga arbetspass och att vederbörande aldrig har informerats om att det är förbjudet för vederbörande att själv utföra sådana arbetsskift som annars skulle bli obemannade. Den som framställt begäran om omprövning konstaterar att vederbörandes chef godkänner de utförda skiften varje månad och att i och med detta får chefen (i efterskott) information om det övertidsarbete som vederbörande utfört. Den som framställt begäran om omprövning konstaterar att arbetsgivaren omedelbart borde ha påpekat att vederbörande inte själv får utföra lediga arbetspass. Den som framställt begäran om omprövning konstaterar "att det faktum att arbetsgivaren inte ger anvisningar inte utgör grund för att avsluta tjänsteinnehavarens anställningsförhållande".

Den som framställt begäran om omprövning konstaterar att arbetsgivaren i vilket fall som helst inte har någon grund att säga upp ett tjänsteförhållande utan föregående varning, och att den som framställt begäran om omprövning inte handlat med avseende på säkerställandet av patient- och klientsäkerheten på ett som sätt i den bemärkelse som lagen förutsätter har varit så klandervärd att den som framställt begäran om omprövning borde ha förstått att vederbörandes förfarande är felaktigt utan att ha fått en varning och tydliga anvisningar från arbetsgivaren. Den som framställt begäran om omprövning har enligt sin egen uppfattning inte vetat att det sätt på vilket vederbörande handlat är fel, och vederbörande skulle ha följt arbetsgivarens anvisningar om övertidsarbete, om en sådan anvisning hade getts vederbörande.

Den som framställt begäran om omprövning konstaterar att arbetsgivaren har lämnat en begäran om utredning till polisen. Den som framställt begäran om omprövning har enligt sin egen uppfattning inte gjort sig skyldig till något brott. Vederbörande konstaterar att utförande av extra arbetsskift i en situation där det inte är förbjudet att utföra dem inte uppfyller rekvisitet för något brott.

Behandling av ärendet:

Bestämmelser om en tjänsteinnehavares skyldigheter finns i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (kallad tjänsteinnehavarlagen).

De allmänna skyldigheterna anges i 4 kap. 17 §, där bland annat följande anges: Tjänsteinnehavaren ska sköta de uppgifter som hör till tjänsteförhållandet på behörigt sätt, utan dröjsmål och med iakttagande av behöriga bestämmelser och föreskrifter samt arbetsgivarens arbetslednings- och övervakningsföreskrifter. Tjänsteinnehavaren får inte kräva, ta emot eller acceptera en ekonomisk eller någon annan förmån om vilken bestäms i 40 kap. strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om upphörande av tjänsteförhållande finns i kapitel 8. Uppsägningsgrunder som beror på tjänsteinnehavaren anges i 35 §: En arbetsgivare får inte säga upp ett tjänsteförhållande av något skäl som beror på tjänsteinnehavaren, om inte skälet är sakligt och vägande. Som sådana skäl kan anses allvarligt brott mot eller åsidosättande av sådana förpliktelser som följer av tjänsteförhållandet, lag eller bestämmelser och som är av väsentlig betydelse för tjänsteförhållandet samt en väsentlig förändring av de personliga arbetsförutsättningar på grund av vilka tjänsteinnehavaren inte längre kan klara av sina arbetsuppgifter. Vid bedömningen av om det är fråga om ett sakligt och vägande skäl ska arbetsgivarens och tjänsteinnehavarens omständigheter beaktas som en helhet. Om grunden för uppsägningen är en så allvarlig överträdelse i anslutning till tjänsteförhållandet att det rimligen inte kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet, behöver 3 och 4 mom. inte iakttas.

Den som framställt begäran om omprövning har under åren 2023 och 2024 enligt egen utsago, uttryckt också i begäran om omprövning, åtagit sig sådana arbetsskift som annars skulle ha blivit obesatta. Samtidigt har den som framställt begäran om omprövning i riktning mot sina chefer kommunicerat att personalressituationen har varit relativt god i den enhet som vederbörande leder. Att skiften har varit lediga är inte i sig ett sådant sakligt och vägande skäl som arbetsgivaren åberopat då den har fattat sitt beslut om uppsägning av tjänsteförhållandet. Den anställda har rätt att framföra önskemål om arbetsskiftsarrangemang, men kan inte själv fatta beslut om dem.

Arbetsgivaren anser att den som framställt begäran om omprövning har underlåtit att följa anvisningarna och föreskrifterna om arbetsskiftsplanering, övertidsarbete och i fråga om att bevilja sig själv utryckningspenning.

Det sakliga och vägande skälet består i att den som framställt begäran om omprövning har brutit mot sina skyldigheter som tjänsteinnehavare och gjort sig skyldig till en gärning som uppfyller rekvisitet för flera brottsbeteckningar. Arbetsgivaren har ännu inte gjort en brottsanmälan i ärendet men avser att göra det efter att utredningen slutförts. Orsaken är således inte att vederbörande har arbetat övertid i sin egen enhet, utan att personen själv har förordnat sig själv att ta dessa skift och vilselett sina chefer och sin arbetsgivare med sitt agerande.

Den som framställt begäran om omprövning åberopar att vederbörande inte har informerats om anvisningarna. Det ska först konstateras att även utan en särskild anvisning borde var och en utifrån allmän livserfarenhet förstå att en person inte själv kan förordna om arbete för sig själv för någon annans räkning och besluta om sin egen lön när vederbörande står i anställningsförhållande till en annan aktör så att den andra aktören blir betalningsskyldig för arbetet i fråga. Dessutom anser arbetsgivaren att vederbörande på grund av sin ställning som chef borde ha varit mycket väl medveten om de ovillkorliga bestämmelserna i tjänste- och arbetskollektivavtalet

samt om arbetsgivarens anvisningar, som personen själv också var skyldig att tillämpa på sina egna anställda.

Enligt kapitel III i VÄLKA betalas för olägenhet som förorsakas av ankomst till arbetet en uttryckningspenning om tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren på arbetsgivarens initiativ inkallas till arbete (larmas) (§ 22). En förutsättning för mertids-, övertids-, kvälls-, söndags- och helgaftonsersättning är att arbetet har utförts på grundval av en skriftlig beordran av den behöriga myndigheten, såvida det inte är fråga om regelbundet skift- eller periodarbete (§ 20). Mertidsarbete är arbete som på arbetsgivarens initiativ utförs utöver tjänsteinnehavarens eller arbetstagarens ordinarie arbetstid, men som inte är övertidsarbete (§ 13). Övertidsarbete avser arbete som utförs på arbetsgivarens initiativ och som överskrider både den ordinarie arbetstid som antecknats i arbetsskiftsförteckningen och de övertidsgränser som anges i kollektivavtalet (§ 14).

Allmänna anvisningar som är i linje med innehållet i VÄLKA finns tillgängliga för hela personalen på intranätet. Östra Nylands välfärdsområdes personaltjänster upprätthåller aktuella anvisningar på intranätssidorna. I de delar som gäller löne- och anställningsfrågor samt arbetstidsbestämmelser finns bland annat en entydig anvisning om mertids- och övertidsarbete. Enligt anvisningarna ska mertids- och övertidsarbete avtalas i förväg genom en beordran om övertidsarbete. Övertidsförordnanden ges alltid av personens egen chef. Chefen ska skicka övertidsförordnandet till HPK Palvelut Oy för beräkning av lönen. Efter att ha låtit utföra mertids- eller övertidsarbete ska chefen fylla i uppgifterna om utfallet på en blankett, som chefen ska skicka till HPK Palvelut Oy. Också på utfallsblanketten finns en entydig formulering om att man på förhand ska komma överens om utförande av mertids- och övertidsarbete genom att det ska skrivas ut ett förordnande om övertidsarbete. Den som framställt begäran om omprövning har inte handlat så.

Det finns inget separat direkt förbud mot att utföra lediga arbetspass, men en person i chefsställning ska utifrån allmänna anvisningar ha förstått att ett sådant tillvägagångssätt är förbjudet i synnerhet i avsaknad av arbetsgivarens särskilda förordnande. Cheferna har fått utbildning och handledning i tillämpningen av anvisningarna vid de informationsmöten för chefer som hålls med två veckors mellanrum samt genom utbildningar i anställningsfrågor. Den som framställt begäran om omprövning har själv i samma process agerat i rollen som chef, så praxisen måste ha varit känd för vederbörande.

Diskussioner om tillvägagångssätten har förts med den som framställt begäran om omprövning tillsammans med tre olika chefer, som vid olika tidpunkter har varit direkta chefer för den som framställt begäran om omprövning. Under diskussionerna har man flera gånger gått igenom de rätta tillvägagångssätten. Till exempel 1.6.2023 har det i en mötespromemoria antecknats att cheferna i princip inte deltar i vårdarbetet. Den som framställt begäran om omprövning har i diskussionerna informerats om att man bör diskutera problemet med personaltillgången med sin chef och att man tillsammans med denne vid behov söker lösningar på personalbristen, så att det tjänsteansvar som har att göra med att tjänsterna ska fungera inte ska behöva bäras av teamets chef i omöjliga situationer.

Den som framställt begäran om omprövning har på eget initiativ tagit på sig mertids- och övertidsskift utan att vederbörandes chef på förhand har gett ett förordnande om

mertidsarbete eller övertidsarbete. Personen kan inte själv förordna mertids- eller övertidsarbete åt sig själv.

Dessutom har den som framställt begäran om omprövning för egen räkning infört i systemet uppgifter om skift där det betalas utryckningspenning. Utryckningspenning kan betalas endast i de situationer då arbetsgivaren larmar en person till arbetet på dennes fritid efter att personen redan lämnat arbetsplatsen. Den som framställt begäran om omprövning har på eget initiativ stannat kvar för att utföra arbetsskift och infört uppgifter om betalning av utryckningspenning till sig själv för dessa arbetspass. Arbetsgivaren har inte larmat vederbörande till arbetsskiften. Om förfarandet i fråga om utryckningspenning finns exakta anvisningar på en sida på intranätet. Östra Nylands välfärdsområde har dessutom ett lokalt tjänste- och arbetskollektivavtal om utryckningspenning. En enskild chef har inte prövningsrätt när det gäller iakttagandet av det.

Då ärendet har utretts har det framgått att den som framställt begäran om omprövning följde allmän arbetstid, och i och med det skedde uppföljningen av vederbörandes arbetstid i Promid-systemet (flectid). Dessutom har vederbörande själv utan lov matat in sina egna uppgifter i arbetsskiftssystemet Titania för personal som utför vårdarbete, och därigenom har vederbörande utan sin chefs vetskap kunnat betala övertidsersättning och utryckningspenning till sig själv. Vederbörandes uppgifter borde inte ha funnits i systemet Titania överhuvudtaget. Detta har visat på en strävan att vilseleda arbetsgivaren, eftersom vederbörande på så sätt har försäkrat sig om att chefen inte ska kunna ingripa i tillvägagångssättet. Det visar prov på synnerlig bedräglighet och strävan att vilseleda och har orsakat en allvarlig brist på förtroende mellan den som framställt begäran om omprövning och arbetsgivaren.

Ärendet har kommit fram först hösten 2024, när en arbetstagare som slutat arbeta vid enheten har berättat om förfarandet för den direkta chefen för den som framställt begäran om omprövning.

Det är entydigt att arbetsgivaren alltid ansvarar för planeringen av arbetsskiften. Personen kan inte självständigt besluta om sina egna arbetsskift, planera dem och införa uppgifter om dem i arbetsskiftssystemet. Arbetsgivaren är skyldig att säkerställa att arbetsskiftsförteckningen överensstämmer med tjänste- och arbetskollektivavtalet. Även om det förekommer så kallad autonom arbetsskiftsplanering, fastställer arbetsgivaren alltid arbetsskiften också i dessa situationer. Under inga omständigheter kan en anställd självständigt ta på sig arbetsskift, fastställa dem och underteckna beslut om penningersättning för arbetsskift som man själv har utfört.

Det som gör situationen särskilt saklig och vägande är att den som framställt begäran om omprövning har handlat på ett bedrägligt sätt under en lång tid. Under åren 2023–2024 har vederbörande på ett oredligt sätt och i strid med förhållningsreglerna försett sig med en oerättigad ekonomisk fördel till mycket betydande belopp.

Den som framställt begäran om omprövning har vid välfärdsområdet utan chefernas vetskap vid flera upprepade tillfällen utfört mertids- och övertidsarbete samt arbetspass med utryckningspenning i sin egen enhet. Det har stått i strid med arbetsgivarens anvisningar, eftersom den som framställt begäran om omprövning inte har fått ett förordnande av sin chef, utan vederbörande har själv planerat och

genomfört skiften i fråga. Enligt arbetsgivarens utredning har det olovliga mertids- och övertidsarbete som utförts av den som framställt begäran om omprövning samt uttryckningspenningssersättningarna varit av betydande omfattning, och förfarandet har väckt uppmärksamhet i arbetsgemenskapen.

Ett tjänsteförhållande används enligt lag endast i sådana uppgifter som omfattar utövning av offentlig makt. Vid utövningen av offentlig makt betonas kravet på verksamhetens laglighet, opartiskhet och den offentliga verksamhetens tillförlitlighet. Dessa omständigheter är av betydelse också vid bedömningen av uppsägningsgrundens saklighet och vikt. Vid bedömningen av om grunden är saklig och vägande är av betydelse bland annat brottets art, allvarlighet och det straff som döms ut för ett sådant brott samt därutöver arten av tjänsteinnehavarens arbetsuppgifter och tjänsteinnehavarens ställning i arbetsgivarens organisation.

Utfärdande av varning är huvudregeln i processen för att avsluta ett tjänsteförhållande, en regel från vilken man i vissa situationer kan avvika. Arbetsgivaren är inte skyldig att ge en varning, om grunden för uppsägningen är en så allvarlig överträdelse i anslutning till tjänsteförhållandet att det rimligen inte kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet. I en sådan situation ska överträdelsen vara så allvarlig att personen även utan varning borde ha förstått hur klandervärt hans eller hennes förfarande är.

Arbetsgivaren anser att den oredlighet som den som framställt begäran om omprövning har ådagalagt samt vederbörandes bedrägliga verksamhet, som leder till en begäran om utredning, har orsakat misstro, och enligt arbetsgivarens uppfattning har den som framställt begäran om omprövning allvarligt brutit mot sin tjänsteplikt. Med beaktande av vederbörandes ställning som chef kände vederbörande mycket väl eller borde mycket väl ha känt till reglerna och skyldigheterna gällande arbetsskiftsplanering, mertids- och övertidsförordnanden samt betalning av uttryckningspenning. Den som framställt begäran om omprövning borde redan på grundval av sin ställning ha förstått det klandervärda i sitt förfarande. Av en person i chefsställning kan man också kräva en högre lojalitetsskyldighet än normalt gentemot arbetsgivaren, varför tröskeln för uppsägning utan varning är lägre än normalt. Omfattningen av det klandervärda i det skedda ökar genom den stora ekonomiska nyttan, gärningens systematiska karaktär och det faktum att vederbörande försökt dölja agerandet genom att utnyttja den informationslucka som två system gett upphov till, något som endast har varit möjligt för en tjänsteinnehavare i chefsställning.

Det föreslås att nämnden för ordnande av tjänster avslår begäran om omprövning då de laglighets- och ändamålsenlighetsgrunder som anförts i begäran om omprövning prövats, har det inte framkommit några sådana grunder med stöd av vilka omprövningsbegäran borde bifallas eller beslutet borde upphävas.

Beslutsförslag

Social- och hälsovårdsdirektören:

Nämnden för ordnande av tjänster beslutar att avslå omprövningsbegäran.

Mötesbehandling

Antecknades i protokollet att medlem Markus Pietikäinen anmälde jäv (förvaltningslagen 28§) och lämnade mötet under behandlingen av detta ärende kl. 16.08.

Antecknades i protokollet att påverkansorganens representanter (Juha Huotari, äldrerådet och Emma Karmanheimo, ungdomsfullmäktige) lämnade mötet kl 16.11 under den tiden detta ärende behandlades. Förvaltningsstadgan 110 §.

Antecknades i protokollet att medlem Irmeli Hoffrén gick från mötet under behandlingen av detta ärende kl.17.14.

Antecknades i protokollet att jurist Janina Luminto och personaldirektör Anu Rautiainen gick från mötet efter att detta ärende behandlats kl 17.17.

Antecknades i protokollet att medlem Juha Kittilä gick från mötet efter att detta ärende behandlats kl. 17.17.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster beslutade enhälligt att avslå omprövningsbegäran.

Nämnden för ordnande av tjänster, § 65,05.06.2024

Nämnden för ordnande av tjänster, § 92,04.09.2024

Nämnden för ordnande av tjänster, § 134, 27.11.2024

§ 134

Östra Nylands välfärdsområdes utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstol med anledning av ett kundklagomål om tjänster för funktionshindrade

IUHVADno-2023-30

Nämnden för ordnande av tjänster, 05.06.2024, § 65

Bilagor

- 1 Liite IUVANE kuljetuspalvelu toimintaohje lausunto 290220242
- 2 Oheismateriaali: Toimintaohje Liikkumista tukevat palvelut 2024

Beredning och tilläggsinformation:

resultatenhetschef Maritta Koskinen, tjänster för personer med funktionsnedsättning
ansvarsområdesdirektör Ilona Koskenniemi, familje- och socialtjänster
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Nämnden för ordnande av tjänster återremitterade anvisningen för service som stöder rörligheten för ny beredning och förutsatte att det utlåtande som avgetts av rådet för personer med funktionsnedsättning skulle beaktas i anvisningen samt förutsatte behandling av de ändringsförslag som hade framförts vid sammanträdet.

I anvisningen ingår färdtjänst både enligt socialvårdslagen och enligt handikappservicelagen. Anvisningen är i första hand en servicebeskrivning av verksamheten och en handbok för personalen. Det är viktigt att färdtjänsten behandlas på ett sammanhållet sätt då kunden ansöker om färdtjänst.

Störningar i färdtjänsten

Om skjutsen inte anländer inom 15 minuter från beställningstidpunkten ska kunden kontakta beställningscentralen på nytt. Inköp som sker förbi beställningscentralen är inte konkurrensutsatta. Taxisystemet har ändrats år 2017, vilket inverkar på anskaffningen av färdtjänst enligt socialvårds- och handikappservicelagen. Det går inte att beställa skjuts utanför systemet. Lagstiftningen förutsätter konkurrensutsättning av färdtjänsten.

Det är inte möjligt att i något system följa upp i realtid hur transporterna genomförs. Taxin kan också kvittera skjutsen som mottagen, men kommer ändå inte till platsen. Uppföljning förutsätter alltid att personen följer den beställda transporten. Det har beställningscentralen inte personal för.

Periodisering av färdtjänst

Om kunden har ett beslut om färdtjänst och vill periodisera färdtjänsten, ska kunden ansöka om periodisering. Då fattas ett annat beslut om periodiseringen utöver beslutet om färdtjänst. Beslut om färdtjänst baserar sig alltid på en individuell ansökan och ett individuellt behov. Besluten följs upp statistiskt. Om kunden ansöker om ny färdtjänst, kan han eller hon ansöka om periodisering samtidigt.

Kotka som kommun för att utträta ärenden

Lovisa stad har inte föreslagit Kotka som kommun för utträttande av ärenden funktionellt. Lovisaborna kan använda städerna Kouvola och Borgå för att utträta ärenden där. Eventuella hälso- och sjukvårdstjänster kan kunden få som FPA-taxiresa.

Rådet för personer med funktionsnedsättnings utlåtande

Beredningen av anvisningen har gjorts som tjänsteinnehavararbete och sänts till rådet för personer med funktionsnedsättning för utlåtande. Anvisningen har behandlats av kundpanelen/medlemmarna i rådet i samarbete.

Rådet för personer med funktionsnedsättnings utlåtande har beaktats i anvisningen. Rättelserna är markerade i bilagan.

Anvisningen bifogas.

Beslutsförslag

Social- och hälsovårdsdirektören

Nämnden för ordnande av tjänster godkänner Östra Nylands välfärdsområdes anvisningar för service som stöder rörligheten från och med 01.06.2024.

Paragrafen justeras genast.

Mötesbehandling

Nämndens medlem Tove Munkberg föreslog följande tekniska korrigeringar:

Punkt 3.1. Rätt till färdtjänst enligt handikappservicelagen

- Punkt c) En person med funktionsnedsättning som uppfyller förutsättningarna i a och b har rätt att få de skäligena färdtjänster som hen behöver med tillhörande följeslagarservice, om hen har **orimliga svårigheter att använda offentliga transportmedel på grund av sin funktionsnedsättning eller sjukdom.**
- Behovet av färdtjänst ska bero på skada eller sjukdom. Skadan eller sjukdomen ska vara bestående eller långvarig. Med långvarig avses i regel ett funktionshinder på grund av en skada eller sjukdom som varar över ett år och leder till begränsningar i funktionsförmågan. ***I vissa situationer kan transporttjänster beviljas även om det ännu inte finns information om funktionsnedsättningens eller sjukdomens varaktighet, till exempel efter en stroke.***

Punkt 3.3. Reseområde

- Lovisa: **Kotka** läggs till som en funktionell närmaste kommun.

Punkt 6.2. Bedömning av servicebehovet och klientplan

- beträffande färdtjänst enligt handikappservicelagen läkarutlåtande eller **ett utlåtande som är skriven av en professionell inom hälso- eller socialvården, eller en liknande redogörelse, som visar sökandens rörlighet och/eller funktionsförmåga och dess minskning.**

Nämndens medlemmar diskuterade reklamationsituationer om skjutsen inte kommer, och föredraganden föreslog att följande läggs till i instruktionerna:

Ny punkt 5.10. Störningssituationer inom färdtjänsten

- **Om skjutsen inte anländer inom 15 minuter från beställningstidpunkten ska kunden kontakta beställningscentralen på nytt.**

Inköp som sker förbi beställningscentralen är inte konkurrensutsatta. Taxisystemet har ändrats år 2017, vilket inverkar på anskaffningen av färdtjänst enligt socialvårds- och handikappservicelagen. Det går inte att beställa skjuts utanför systemet. Lagstiftningen förutsätter konkurrensutsättning av färdtjänsten.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster beslutade efter de tekniska korrigeringsarna enhälligt att godkänna Östra Nylands välfärdsområdes anvisningar för service som stöder rörligheten från och med 01.06.2024.

Paragrafen justerades genast.

Nämnden för ordnande av tjänster, 04.09.2024, § 92

Bilagor

1 Oikaisuvaatimus, Ritola, Lindström, Räikkönen

Beredning och tilläggsinformation:

resultatenhetschef, (tjänster för personer med funktionsnedsättning) Maritta Koskinen
ansvarsområdesdirektör, (familje- och socialtjänster) Ilona Koskenniemi
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Pauli Ritola, Jonas Lindström och Tuula Räikkönen har 7.7.2024 riktat en begäran om omprövning till nämnden för ordnande av tjänster angående anvisningarna för service som stöder rörlighet. Anvisningen har antagits av nämnden för ordnande av tjänster 5.6.2024 (§ 65).

Begäran om omprövning gäller punkten om ledsagartjänst [följeslagarservice] i anslutning till färdtjänst enligt handikappservicelagen samt punkten om störningar i färdtjänsten.

De som framställt begäran om omprövning lyfter fram en punkt i anvisningen där det konstateras att en person som själv behöver taxiförarens hjälp för att förflytta sig i regel inte kan fungera som följeslagare [ledsagare] och kräver att passusen stryks såsom varande lagstridig. De som framställt begäran om omprövning påpekar att högsta förvaltningsdomstolen i sitt avgörande HFD 2015:131 ansett att när en gravt handikappad person var ledsagare, måste han eller hon i likhet med andra ledsagare kunna åka med gratis i en taxi. I förvaltningsdomstolens avgörande hade det av en person som beviljats färdtjänst med stöd av lagen om service och stöd på grund av

handikapp krävs att han, när han fungerade som ledsagare för en annan person som beviljats färdtjänst, för resan skulle använda en av de färdtjänstresor som han själv beviljats samt betala självriskandelen, trots att ledsagare annars fick åka med gratis. Grunder för sådan särbehandling saknades. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att när en gravt handikappad person var ledsagare, måste han eller hon i likhet med andra ledsagare kunna åka med gratis i en taxi. 8 § 2 mom. i lagen om service och stöd på grund av handikapp, 4 § 1 och 3 mom. samt 6 § i förordningen om service och stöd på grund av handikapp, 6 § i förvaltningslagen. De som framställt begäran om omprövning påpekar att det i grunderna för avgörandet skrivs: "Om en gravt handikappad person som får färdtjänst faktiskt ledsagar en annan person på färdtjänstresor, ska han eller hon, med beaktande av 6 § i förvaltningslagen, kunna resa avgiftsfritt i taxin på samma sätt som andra ledsagare" (Finlex 2015:131/HFD:s avgöranden beslut/prejudikat). Östra Nylands råd för personer med funktionsnedsättning har i sitt utlåtande 29.2.2024 lyft fram HFD:s beslut, men i begäran om omprövning konstateras om anvisningen att "när två personer som har ett beslut om färdtjänst reser med färdtjänst är det fråga om en kombinerad resa för vilken ingen självrisk tas ut". I begäran om omprövning konstateras att en person med funktionsnedsättning som är med i transporten som ledsagare ger den som ska ledsagas den vägledning och den assistans som han eller hon behöver framme vid destinationen. Ledsagaren har inte själv något ärende att uträtta på samma ställe. Enligt anvisningen går ledsagaren det oaktat miste om två av sina egna resor som beviljats för att sköta ärenden och för rekreation.

I begäran om omprövning hänvisar den ovan nämnda meningen i anvisningen till situationer där föraren assisterar båda kunderna mer än normalt utan att få ersättning för det. Taxiförarna anser att en sådan situation är orättvis och vill inte nödvändigtvis ta emot denna typ av köruppdrag. Vid utarbetandet av anvisningen har man försökt undvika instruktioner som ytterligare kan försvåra mottagandet av beställningar.

Anvisningen kommer att uppdateras fram emot årsskiftet 2024 i och med lagreformen. Rådet för personer med funktionsnedsättnings representanter deltar i uppdateringen av anvisningen. I detta sammanhang beaktas denna möjlighet för personer med funktionsnedsättning att fungera som ledsagare, och diskuterar man frågan med serviceproducenterna för att det i dessa situationer ska råda samförstånd.

För det andra lyfter framställarna av begäran om omprövning fram att man i ledningssystemet för transporterna inte tillräckligt har beaktat ett tryggt genomförande av transporten. I anvisningen konstateras: "Om skjutsen inte anländer inom 15 minuter från beställningstidpunkten ska kunden kontakta beställningscentralen på nytt." Inköp som sker förbi beställningscentralen är inte konkurrensutsatta. Taxisystemet har ändrats år 2017, vilket inverkar på anskaffningen av färdtjänst enligt socialvårds- och handikappservicelagen. Det går inte att beställa skjuts utanför systemet. Lagstiftningen förutsätter konkurrensutsättning av färdtjänsten.

Det är inte möjligt att i något system följa upp i realtid hur transporterna genomförs. Taxiföraren kan kvittera köruppdraget är mottaget, men det är möjligt att taxin ändå inte kommer till platsen. För att följa köruppdraget krävs alltid att personen följer den beställda transporten. Det har beställningscentralen inte personal för. På grund av

konkurrensutsättningens natur har ingen aktör (handikappservicen, beställningscentralen, taxibilarna) något helhetsansvar för genomförandet av transportererna. Enligt begäran om omprövning har man inom färdtjänsten inte tagit i bruk till exempel ett system för överflöde, något som nämns i upphandlingshandlingarna.

I begäran om omprövning lyfts fram att det i föredragningslistan felaktigt har antecknats att beställningscentralen inte kan följa genomförandet av transportererna. Enligt begäran om omprövning finns det system som informerar kunden om att en transport närmar sig. Taksi Helsinki använder sig av en rutin där beställningscentralen ringer kunden för att berätta att det inte fanns någon taxi tillgänglig. Denna rutin att ringa kunden har inte baserat sig på information där beställningscentralen skulle ha följt genomförandet av transporten till kunden. Taksi Helsinki har i själva verket inte kunnat följa om bilen tar emot det beställda köruppdraget. Beställningscentralen kan inte följa om taxin kör i riktning mot kunden efter att ha kvitterat att köruppdraget tagits emot. Beställningscentralen kan följa när taxin kvitterar att köruppdraget är mottaget.

Tillsammans med den lagligt konkurrensutsatta beställningscentralen 0202 görs det ett tätt samarbete för utvecklande av färdtjänst enligt handikappservicelagen. I utvecklingsarbetet engageras förutom representanter för personer med funktionsnedsättning även serviceproducenterna.

Beslutsförslag

Social- och hälsovårdsdirektören:

Nämnden för ordnande av tjänster beslutar avslå begäran om omprövning.

Paragrafen justeras genast.

Mötesbehandling

Det antecknades i protokollet, att påverkansorganets representant Maija Aatelo (rådgivare för personer med funktionsnedsättning) anmälde jäv och avlägsnade sig från mötesrummet under behandlingen av detta ärende (närståendejäv, förvaltningslagen 28 § 5).

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster beslutade enhälligt avslå begäran om omprövning.

Paragrafen justerades genast.

Nämnden för ordnande av tjänster, 27.11.2024, § 134

Bilagor

- 1 HAO /Lausuntopyyntö 4.11.2024 / 5788/03.04.04.09/2024 / Lindström, Ritola, Räikkönen
- 2 Valitus_IUHVA_liikkumisen_tukea_koskevasta_päätöksestä_2024

Beredning och tilläggsuppgifter:
resultatenhetschef (funktionshinderservice) Maritta Koskinen
tf. ansvarsområdesdirektör (familje- och socialtjänster) Hanna Kaunisto
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Ärendets bakgrund

I ärendet är det fråga om den nya verksamhetsanvisningen för service som stöder rörligheten i Östra Nylands välfärdsområde (bilaga 1). Verksamhetsanvisningen motsvarar till sin juridiska karaktär en tillämpningsanvisning utarbetad av en myndighet. Anvisningen är i första hand en servicebeskrivning av verksamheten och den fungerar särskilt som handbok för tjänsteinnehavarna, som stöd i arbetet och för tillämpningen av lagen vid handläggningen av färdtjänstfrågor enligt socialvårdslagen (1301/2014) och lagen om funktionshinderservice (380/1987) och förordningen om service och stöd på grund av funktionshinder (759/1987).

Nämnden för ordnande av tjänster i Östra Nylands välfärdsområde behandlade under sitt sammanträde den 5 juni 2024 välfärdsområdets verksamhetsanvisning för service som stöder rörligheten. Efter tekniska korrigeringar beslutade nämnden genom sitt beslut 5.6.2024 (§ 65) att enhälligt godkänna den nya verksamhetsanvisningen (bilaga 2).

Pauli Ritola, Jonas Lindström och Tuula Räikkönen lämnade en begäran om omprövning om nämndens beslut 5.6.2024 § 65 till nämnden för ordnande av tjänster den 7 juli 2024. I begäran om omprövning som ändringssökandena gjorde krävdes ändringar i verksamhetsanvisningen "Följeslagarservice i anknytning till färdtjänst enligt lagen om funktionshinderservicen" och "störningar i färdtjänsten" (bilaga 3).

Den begäran om omprövning som ändringssökandena lämnade in behandlades under nämnden för ordnande av tjänsters sammanträde den 4 september 2024. Nämnden beslutade enhälligt att förkasta begäran om omprövning genom sitt beslut 4.9.2024 (§ 92) (bilaga 4).

Ändringssökandena har lämnat in en klagan på nämndens beslut till Helsingfors förvaltningsdomstol den 11 oktober 2024.

Om välfärdsområdets organiseringsansvar

Enligt 8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) har välfärdsområdet organiseringsansvaret för färdtjänster enligt 8 § i lagen om funktionshinderservice och enligt 4 §–6 § i förordningen om service och stöd på grund av funktionshinder. Enligt 12 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård får välfärdsområdena producera social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls kunderna och även annat stöd som anknyter till deras användning genom att skaffa dem från privata tjänsteproducera på grundval av avtal, om det behövs för att sköta uppgifterna på ett ändamålsenligt sätt.

Välfärdsområdet ska uppfylla sitt organiseringsansvar och sörja för att de social- och hälsovårdstjänster som omfattas av dess organiseringsansvar tillhandahålls jämlikt också när det skaffar tjänster. De tjänster som skaffas ska till innehåll, omfattning och kvantitativ andel vara sådana att välfärdsområdet under alla omständigheter kan

fullgöra sitt organiseringsansvar även när det gäller de tjänster som anskaffas. Välfärdsområdet har därmed det övergripande ansvaret för de tjänster som det ordnar, oavsett på vilket sätt tjänsterna ordnas.

Rätten till färdtjänst enligt lagen och förordningen om funktionshinderservice är en subjektiv rätt vars syfte är att trygga jämlikheten för personer med svår funktionsnedsättning i förhållande till personer utan funktionsnedsättning. Välfärdsområdet har dock ingen lagstadgad skyldighet att ordna färdtjänst på det sätt som personen med svår funktionsnedsättning önskar eller ens i övrigt på ett visst sätt. Välfärdsområdet har rätt att välja hur färdtjänsten ordnas och även ändra sättet, men sättet den ordnas på får inte hindra eller inskränka på den subjektiva rättigheten hos personer med svår funktionsnedsättning till färdtjänst. Enligt juridisk praxis och laglighetsövervakningspraxis (t.ex. AOAS 14.3.2022 Dnr. 1707/2021, HFD 14.2.2020 /641) får till exempel färdtjänsternas förhandsbokningstider, väntetider och kombinerande av resor inte inskränka på eller hindra genomförandet av de subjektiva rättigheterna som stadgas genom lag. Dessa juridiska villkor har beaktats inom Östra Nylands välfärdsområde vid valet av organiseringsätt för färdtjänsten och i utarbetandet av verksamhetsanvisningen för service som stöder rörligheten.

Sättet att ordna färdtjänst i Östra Nylands välfärdsområde

De ändringssökande kräver att välfärdsområdet ska ändra organiseringsättet och verksamhetsanvisningen så att färdtjänsten enligt lagen om funktionshinderservice verkligen går att använda och så att hälsan och säkerheten hos personer med funktionsnedsättning inte äventyras. Enligt de ändringssökande är problemet i modellen hur Östra Nylands välfärdsområde ordnar färdtjänsten att beställningscentralen och trafikanterna har upphandlats separat och ingen av parterna bär ansvaret för att färdtjänstresorna finns tillgängliga och att resorna genomförs i det praktiska livet. Enligt de ändringssökande har man inte i anskaffningsdokumenten inkluderat sådana bindande krav som skulle säkerställa att färdtjänsten fungerar klanderfritt och säkert.

Östra Nylands välfärdsområde ordnar de lagstadgade, behövliga färdtjänsterna för personer med svår funktionsnedsättning och andra kunder inom social- och hälsovården som köptjänster. Lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016, upphandlingslagen) förutsätter upphandling av tjänsterna. Östra Nylands välfärdsområde har en inköpscentral (upphandlingssystem) för anskaffningen av färdtjänsten "Färdtjänster för personer inom social- och hälsovården i Östra Nyland (2021–2025)", genom vilken man med interna upphandlingar har konkurrensutsatt färdtjänst med tillgänglig materiel (små och stora tillgängliga bilar och tillgängliga bilar i busskategori) samt med vanlig taxi.

I inköpscentralen har man dessutom genomfört en så kallad parallell, dvs. kompletterande upphandling sommaren 2024, som gett merkapacitet. I den parallella upphandlingen i kategorierna 1–4 kom totalt 91 godkända anbud: 75 nya anbud och 16 uppdateringar av tidigare anbud. I upphandlingen erbjöds totalt 139 nya fordon. I kategori 1 kom 54 nya anbud, 14 som uppdaterade sina tidigare anbud och 81 nya fordon. I kategori 2 kom 4 nya anbud, 2 som uppdaterade sina tidigare anbud och 8 nya fordon. I kategori 3 kom 16 nya anbud och 49 nya fordon. I kategori 4 kom 1 nya anbud och 1 nya fordon. Enligt upphandlingen har Östra Nylands välfärdsområde en betydande mängd kapacitet för att genomföra färdtjänsten. Välfärdsområdet har

ingått avtal om färdtjänsten med de trafikanter som genomför tjänsterna. I avtalet med trafikanterna fastställs krav på bl.a. transportmaterielen, personalen och assistanstjänsterna till kunderna.

Utöver upphandlingen av trafikanter har man genomfört en upphandling av beställningscentralleverantören där de upphandlande enheterna var Mellersta Nylands välfärdsområde och Östra Nylands välfärdsområde. Mellersta Nylands välfärdsområde genomförde upphandlingen och vidtog lösningarna för upphandlingen och fattade upphandlingsbeslutet för båda de upphandlande enheterna. Båda de upphandlande enheterna ingick egna upphandlingsavtal och ansvarar själva för avtalsskyldigheterna mot leverantören.

Beställningscentralleverantören som valdes utifrån upphandlingen är 020202 Palvelut Oy inledde sin verksamhet i februari 2024. Innan detta skötte Taksi Helsinki Oy beställningscentraltjänsterna i Östra Nyland. Beställningscentralleverantörens uppgift är att ansvara för den helhetsmässiga styrningen av transporterna inklusive bl.a. beställningsförmedling, transporternas ruttplanering, kombination, övervakning i realtid av att färderna genomförs samt rapportering. Beställningscentralens centrala uppgift är att ansvara för mottagandet av kundernas färdbeställningar via olika kanaler och förmedla färdbeställningarna till en bil som uppfyller passagerarens behov. Beställningscentralen följer upp att trafikanternas tjänster genomförs ändamålsenligt i realtid och rapporterar genomförandet regelbundet till välfärdsområdet. Beställningscentralens uppgift är även att vara välfärdsområdets utveckelpartner i utvecklingen av områdets färdtjänster såsom i planeringen eller bedömningen av hur fungerande kallelsebaserade transporter eller fasta rutter är.

Östra Nylands välfärdsområde har ingått avtal med beställningscentralleverantören och trafikanterna för att hantera helheten och ansvaren. Fördelarna med den valda genomförandemodellen är först och främst en flexibel möjlighet att upphandla mer fordonskapacitet enligt kundbehovet på olika genomförandesätt. En fördel med genomförandemodellen är även det att en beställningscentral som är oberoende av taxitrafikanterna övervakar hur transporterna genomförs i realtid. Dessutom har välfärdsområdet själv tillgång till styrsystemets data som i sista hand kan användas för att säkerställa att rapporteringen är korrekt.

Jämfört med en så kallad helhetsansvarsmodell där beställningsförmedlingen och bilarna ligger hos samma aktör är fördelarna i den modell och det organiseringsätt som Östra Nylands välfärdsområde valt särskilt en flexibilitet i kapaciteten och möjligheter till mer effektiv övervakning. I en helhetsansvarsmodell har den aktör som besitter både styrningen och bilarna en sporre att förvränga data om genomförandet av transporterna särskilt om förseningar eller transporter som inte blivit av skulle medföra betydande avtalsböter.

Helhetsansvaret för genomförandet av färdtjänster enligt lagen om funktionshinderservice, och för andra tjänster som lyder under välfärdsområdets organiseringsansvar, ligger hos Östra Nylands välfärdsområde. Välfärdsområdet ansvarar för att färdtjänstresorna finns tillgängliga för kunderna och att resorna genomförs enligt lagen. Östra Nylands välfärdsområde har utfört ovan beskrivna upphandlingar för att genomföra helheten och ingått avtal utifrån dessa med beställningscentralen och trafikanterna.

Av de upphandlingsdokument som bifogats till detta utlåtande framgår, att i strid med det som de ändringssökande hävdar, har välfärdsområdet inkluderat bindande bestämmelser som gäller trafikanterna och beställningscentralen i upphandlingsdokumenten och i avtalen om att tjänsten ska produceras kvalitativt, tryggt och leveranssäkert på de sätt som specificeras i villkoren. Dokumenten som gäller beställningscentralleverantören finns som bilagorna 5–13 till det här dokumentet. Dokumenten som gäller trafikanterna finns som bilagorna 14–21 till det här dokumentet. Välfärdsområdet övervakar aktivt verksamheten hos de som producerar färdtjänsten och beställningscentralen och hur avtalen som gäller ärendet efterföljs. Man ingriper raskt i eventuella fel som visar sig i tjänsten. Dessutom gäller sanktioner för fel i efterföljandet av avtalsvillkoren (bilaga 13 punkt 23 samt bilaga 21).

Nämnden för ordnande av tjänster konstaterar att de ändringssökande inte har framställt några sådana bevis eller motiveringar i begäran om omprövning för sina påståenden utifrån vilka man kunde anse att välfärdsområdet hade missbrukat sin prövningsrätt i beslutet om sättet att ordna tjänsten. Tvärtom så har man vid valet av organiserings sättet i Östra Nylands välfärdsområde fäst särskild uppmärksamhet vid att den valda modellen möjliggör en effektiv övervakning av hur färdtjänsten genomförs, en ökning av trafikantkapaciteten om kundernas resebehov så kräver samt möjliggör pålitliga data och data i realtid om tjänsten. Med det valda organiserings sättet tryggas genomförandet av kundernas subjektiva rättigheter till färdtjänst samt en färdtjänst med den flexibilitet som det individuella behovet föranleder. Enligt punkt 4" Beviljandet av särskilda rättigheter i anslutning till färdtjänsten" i välfärdsområdets nya verksamhetsanvisning för service som stöder rörligheten kan man ifall det individuella behovet så kräver koppla särskilda rättigheter till kundens färdtjänst, såsom rätten till en bekant taxi, förbud mot att kombinera resor eller rätten att resa ensam. Syftet med beviljandet av dessa särskilda rättigheter är att kunden med hjälp av dem ska kunna använda den färdtjänst som beviljats hen på ett jämlikt sätt och att ordnings sättet inte inskränker på eller förhindrar genomförandet av subjektiva rättigheter.

Uppföljning och övervakning av genomförandet av resorna samt tillgången till tjänsterna

De ändringssökande har som stöd för sitt krav framställt sina åsikter på säkerheten i genomförandet av färdtjänstresorna samt sina bedömningar av bakgrundsorsakerna till de resor som inte blivit av. De ändringssökande har bland annat hävdad att det särskilt kvällstid inte finns bilar på beställningscentralens linjer, att resor blir försenade och att systemet fungerar så opålitligt att man inte vågar göra beställningar. De ändringssökande har hänvisat till uppgifter som givits kundpanelen i augusti 2024 om beställda, körda och icke-körda resor.

Östra Nylands välfärdsområde övervakar genomförandet av färdtjänsterna enligt kundbehovet och lagstiftningen enligt sitt övervakningsansvar. Övervakningsskyldigheten baserar sig på 10 § i lagen om välfärdsområden (611/2021) och på lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Färdtjänstens beställningscentral producerar regelbundet uppföljningsuppgifter om hur beställningarna och resorna har genomförts åt välfärdsområdet. Uppföljningsuppgifter erhålls bland annat om väntetiderna för kundernas samtal, försenade resor samt resor som inte blivit av. Dessutom tar beställningscentralen

emot kundrespons om hur tjänsten fungerar. Välfärdsområdet har även en avtalsbaserad rätt att själv direkt i beställningscentralens system följa upp var fordonen befinner sig och hur resorna genomförs, vilka rutter fordonen kör och hurdana kvitteringar förarna gör och andra liknande uppgifter i realtid och i efterhand vid reklamation. Med denna uppföljning kan man säkerställa pålitligheten hos uppföljningsuppgifterna om genomförandet (bilaga 6 punkt 8 och bilaga 13 punkt 16). Då den nya beställningscentralleverantören inledde sin verksamhet i februari 2024 fanns det i uppstarten av verksamheten problem med brister i en del kunders kundprofiler. I det läget blev det problem i dessa kunders resor. Profilerna har sedan dess korrigerats.

Tillgången till färdtjänst och tjänsternas precision är på god nivå i Östra Nylands välfärdsområde. Beställningscentralen och välfärdsområdet följer ständigt upp tillgången till bilar. Enligt uppgifter från beställningscentralen gjordes totalt 35 022 förhandsbeställningar av resor i Östra Nylands välfärdsområdes område mellan februari och oktober 2024 (bilaga 22).

Östra Nylands välfärdsområde har ställt upp en tidsmässig definition för beställningscentralens tjänster, enligt vilken normal, full kundservice fungerar klockan 07–21 och en begränsad telefonservice fungerar klockan 21–07. Under den begränsade telefonservicens tid sköter beställningscentralen endast på förhand beställda resor och akuta problemsituationer. Resor som infaller under den begränsade servicetiden beställs i regel på förhand, men beställningscentralen har strävat efter att genomföra kundernas resebeställningar även om de inte har beställts på förhand.

Responstiden hos beställningscentralens telefonservice får vara högst 60 sekunder i snitt per månad. Responstiden hos beställningscentralen har i Östra Nylands välfärdsområde varit kortare än det som krävs och snittet för responstiderna på beställningslinjen varierade mellan 31–57 sekunder per månad (bilaga 22, tabell 1).

Östra Nylands välfärdsområde har definierat att fordonet väntar på kunden i 10 minuter varefter föraren kan lämna platsen ifall kunden inte dyker upp. På motsvarande sätt räknas resor som är mer än 10 minuter sena som försenade. Andelen resor som är mer än 20 minuter för sena är liten och varierar från 1,86 procent till 4,55 procent per månad (bilaga 22, tabell 2). I talet ingår bekanta taxibilar med vilka kunden direkt med föraren kommer överens om resan och tidpunkterna i systemet skapas av förarnas stämplingar.

Av beställningscentralens rapportering framgår även situationer där beställningscentralen undantagsvis inte hittar ett lämpligt fordon åt kunden. Andelen sådana situationer är mycket liten i Östra Nyland. Utifrån uppgifterna från beställningscentralleverantören fördelades fallen där en bil inte kunde hittas och resan avbokats hösten 2024 enligt följande. 12 st. i augusti, antalet resor totalt 5 675 st. Andelen utan bilar 2,1 promille. 19 st. i september, antalet resor totalt 5 801 st. Andelen utan bilar 3,3 promille. 18 st. i oktober, antalet resor totalt 5 954 st. Andelen utan bilar 3,0 promille (bilagorna 23, 24 och 25). Enligt beställningscentralens rapportering har de fall där en bil inte har kunnat hittas dels berott på kundernas egna avbokningar av obekant orsak, dels på startplatsen för resan och på resans längd. Utifrån dessa bedömer taxiföraren om hen godkänner resan i fråga eller inte. Dessutom har det förekommit situationer där en bil inte har funnits i samband med

genast-resor, alltså snabbresor, särskilt nattetid. Under beställningscentralens begränsade telefonservicetid görs i regel inga genast-beställningar utan under den begränsade servicens tid sköts på förhand beställda resor och akuta problemsituationer. Som konstaterat så strävar beställningscentralen trots detta efter att genomföra kundernas resebeställningar. Den krävda upphämtningstiden vid genast-beställningar är snarast möjligt, dock alltid mindre än en timme från beställningen. Men kunderna avbokar resorna ifall bilen inte anländer genast. I vissa fall har resans tidpunkt och resans avlägsna startpunkt tillsammans med en kort resesträcka påverkat genomförandet av resan. Kunderna kan även i dessa fall själva avboka resorna ifall de behöver vänta på bilen. I de fall där en bil inte har funnits ingår även kunder med bekant taxi. Kunderna med bekant taxi kommer själva överens om resorna direkt med taxiföraren och beställningscentralen kan inte påverka dessa resor.

Den inköpscentral som välfärdsområdet upprätthåller för att upphandla färdtjänsten möjliggör upphandlingen av trafikanter med flera modeller. Resorna inom Östra Nylands välfärdsområde har hittills genomförts med en avtalsbilsmodell där bilarna tar emot resebeställningar inom sin kapacitet och där de inte förpliktas att ta emot alla beställningar. I och med upphandlingarna har prissättningsmodellen för bilarna utvecklats i en mer sporrande riktning. Den tilläggskapacitet som erhöles i och med den parallella upphandlingen som genomfördes sommaren 2024 tas i bruk under november 2024. Välfärdsområdet kan om det vill ännu upphandla mer fordonsmateriel. Materiel kan även upphandlas med en dagsbilsmodell där bilen helt kan användas av välfärdsområdet ifall detta anses vara nödvändigt för att trygga tillgången. Hittills har det inte upptäckts något behov av att ta i bruk modellen med en dagsbil, eftersom välfärdsområdet har en betydande mängd kapacitet för att verkställa färdtjänsterna.

Utifrån uppföljningsuppgifterna om genomförandet och rapporterna från beställningscentralen konstaterar nämnden för ordnande av tjänster att färdtjänstens tillgänglighet och exakthet ligger på god nivå i Östra Nylands välfärdsområde. I tjänsten sörjer man för nödvändiga reservarrangemang ifall den beställda bilen är försenad eller inte anländer. Antalet sådana fall är dock mycket liten och i sin helhet är leveranssäkerheten hos färdtjänsten i området god och Östra Nylands välfärdsområde har en betydande kapacitet att ordna färdtjänsterna. De ändringssökandes påståenden om tjänstens svaga leveranssäkerhet är i hög grad allmänna och icke individualiserade. Inga bevis har framställts som stöd för dem utifrån vilka man kunde anse att det valda sättet att ordna färdtjänsten skulle strida mot lagen.

Beställning av en färdtjänstresa och uppföljning av hur bilen anländer

De ändringssökande har hävdats att välfärdsområdet har ställt personer med funktionsnedsättning som behöver färdtjänst i en sårbar ställning genom att från verksamhetsanvisningen för service som stöder rörligheten radera anteckningen om att kunden själv kan boka taxi och söka ersättning hos välfärdsområdet mot kvitto i situationer där den beställda bilen inte kommer alls eller är försenad.

Nämnden konstaterar att det i den nya verksamhetsanvisningen för service som stöder rörligheten inte ingår den ovan nämnda rättigheten för kunderna att söka ersättning för en taxiresa mot kvitto. Välfärdsområdets lösning som gäller

färdtjänsten är att alla resor ska beställas via beställningscentralen. Färdtjänstresorna beställs från beställningscentralen genom att ringa, skicka sms, e-post eller via en applikation. Färdtjänstens kunder har fått en särskild anvisning om beställningspraxisen.

Kunderna får en bokningsbekräftelse av beställningscentralen då de gör en beställning. Det är möjligt att ge en exakt ankomsttid för bilen först då beställningen har gått vidare till en bil och bilen har kvitterat beställningen. Beställningscentralen delar ut beställningarna till bilarna enligt förhållanden och resebehov, senast 15 minuter innan den beställda avhämtningstiden. Bland annat kan trafik- och väderförhållanden göra att man kan dela ut resebeställningar tidigare för att säkerställa att de genomförs.

Kunden får information om när den beställda bilen anländer efter att bilen har godkänt beställningen. Uppgiften skickas i regel antingen per sms eller i beställningsapplikationen, beroende på hur kunden har beställt resan. I beställningsapplikationen kan kunden följa med hur beställningen framskrider i realtid: när bilen har kvitterat resan och hur bilen närmar sig. Applikationen är tillgänglig och det går även att lyssna till situationen.

Beställningscentralens uppgift är att utifrån avtalet med beställningscentralens leverantören följa upp att de beställda resorna genomförs enligt behovet. En utsedd ansvarsperson ansvarar för uppföljningen vid beställningscentralen. Kunderna har anvisats att ringa till beställningscentralens växel ifall bilen inte har anlänt inom 15 minuter från den ursprungliga beställningstiden. Efter detta utreder beställningscentralen var den beställda bilden befinner sig eller letar efter ett ersättande fordon.

Nämnden för ordnande av tjänster konstaterar att upphandlingslagstiftningen förutsätter en upphandling av färdtjänsten och att resebeställningar som sker förbi beställningscentralen inte är upphandlade. Beställningen av resor via beställningscentralen möjliggör dessutom det att välfärdsområde de facto kan säkerställa att kunden får en färdtjänst som motsvarar de individuella behoven och ligger i kundens intresse. Om resorna beställs förbi beställningscentralen är det inte möjligt att övervaka färdtjänsten och följa upp genomförandet av resan i realtid vilket kunde äventyra verkställandet av kundens subjektiva rättigheter.

Det är inte möjligt att nå en hundra procentig leveranssäkerhet och exakthet i färdtjänsten, eftersom bilen kan bli försenad eller inte anlända även på grund av exempelvis en vägtrafikolycka. Till skillnad från det som de ändringssökande hävdar har dock Östra Nylands välfärdsområde med alla till buds stående medel sört för att kundens färdtjänst genomförs även i undantagssituationer med störningar i färdtjänsten och att verkställandet av den subjektiva rättigheten säkerställs. I sista hand har beställningscentralen i undantagssituationer kunnat komma överens med kunden om att denne kan beställa en taxi på så kallade marknadsvillkor taxi och mot kvitto ansöka om ersättning hos välfärdsområdet. Som helhet fungerar färdtjänsten pålitligt och exakt utifrån rapporteringen och kundresponsen. Som jämförelse kan nämnas att närtågen hade en trafikeringsexakthet på 93,17 procent i augusti 2024 enligt Trafikledsverket. Statistiken finns på adressen <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/tilastot/ratatilastot/junien-tasmallisys>.

Verksamhetsanvisningens innehåll om en person som är följeslagare

De ändringssökande har lagt fram att anteckningen om personer med funktionsnedsättning som fungerar som följeslagare behandlar följeslagare med funktionsnedsättning ojämlikt jämfört med följeslagare utan funktionsnedsättning. De ändringssökande kräver att välfärdsområdet ska ändra verksamhetsanvisningen så att personer med funktionsnedsättning som fungerar som följeslagare står i jämlik ställning med följeslagare utan funktionsnedsättning och att de inte behöver betala sin självrisk eller förlorar en av sina egna resor som beviljats för ärenden och rekreation.

De ändringssökandes krav baserar sig på punkt "3.5 Följeslagarservice i anknytning till färdtjänst enligt lagen om funktionshinderservice" i verksamhetsanvisningen. Enligt 8 § 2 mom. i lagen om service och stöd på grund av funktionshinder ska välfärdsområdet ordna skälig färdtjänst jämte följeslagarservice för en gravt funktionshindrad. Syftet med följeslagarservicen är att möjliggöra användningen av färdtjänsten, men innehållet har inte närmare definierats i lag. I rättspraxis har man ansett att följeslagarservicen är avsedd för assistans som direkt är kopplad till rörligheten i färdtjänsten (till exempel HFD 4.4.2006 T 845).

I verksamhetsanvisningen för service som stöder rörligheten konstateras att följeslagarservicen enligt lagen om funktionshinderservice genomförs enligt kundens individuella behov. Till exempel en anhörig, en närstående, en handledare för boendeenheten eller en personlig assistent kan fungera som följeslagare. I anvisningen står: "En person som själv behöver taxiförarens hjälp för att förflytta sig kan i regel inte fungera som följeslagare, då är det fråga om kombinerad grupptransport".

Nämnden för ordnande av tjänster konstaterar att det i verksamhetsanvisningen inte ställs upp något absolut hinder för att en person som även själv får färdtjänst eller behöver hjälp av taxiföraren inte kan agera som en följeslagare som avses i 8 § 2 mom. i lagen om service och stöd på grund av funktionshinder. I anteckningen har man enligt formuleringen uttryckt en huvudregel som man kan avvika från enligt kundens individuella behov, precis som förutsätts i rättspraxis (till exempel HFD 2015: 131). I det fall där personen som är följeslagare också själv behöver förarens hjälp för att förflytta sig bör man bedöma hur följeslagarservicen realiserar enligt kundens intresse. Personen som är följeslagare ska direkt kunna svara på det individuella behov som den kund som assisteras i färdtjänsten på ett sätt som är lämpligt och säkert. Om en person med funktionsnedsättning agerar som följeslagare enligt 8 § 2 mom. i lagen om funktionshinderservice så reser personen utan avgift i egenskap av följeslagare och behöver inte använda en egen färdtjänstresa. Syftet med anteckningen i verksamhetsanvisningen är att styra till att bedöma det ändamålsenliga sättet för kunden att ordna följeslagarservicen. Därmed föreligger det ingen orsak att ändra skrivningen i verksamhetsanvisningen enligt nämnden för ordnande av tjänster.

Avslutningsvis

Nämnden för ordnande av tjänster i Östra Nylands välfärdsområde konstaterar på allmän nivå att parterna kan söka ändring i beslut om offentliga upphandlingar som välfärdsområdet gjort genom eget förfarande. I detta ärende är det fråga om

ändringssökande i nämndens beslut 5.6.2024 (§ 65) där den nya verksamhetsanvisningen för välfärdsområdets service som stöder rörligheten har godkänts. Östra Nylands välfärdsområde har på ovan beskrivna sätt på ett ändamålsenligt sätt sört för sitt ansvar gällande ordnandet av färdtjänst enligt lagen och förordningen om funktionshinderservice. Östra Nylands välfärdsområde har då den fattat beslut om organiseringsättet och innehållet i verksamhetsanvisningen beaktat att lösningarna i organiseringsättet inte får inskränka på verkställandet av den subjektiva rättigheten.

För att ordna färdtjänsten har man valt en modell som enligt välfärdsområdets bedömning bäst tryggar verkställandet av kundens subjektiva rättigheter, motsvarar de individuella behoven, tryggar en kvalitativ och pålitlig färdtjänst och möjliggör en effektiv övervakning av hur tjänsten genomförs. Vid sitt beslut om organiseringsättet har välfärdsområdet använt sin prövningsrätt enligt lagen och det finns inga grunder för att ändra innehållet i verksamhetsanvisningen. Det som de ändringssökande för fram ger inte anledning till en annan bedömning i saken. De ändringssökande har även delvis framställt allmänna påståenden med en karaktär av förvaltningsklagan och på basis av ändamålsenlighetsynpunkter gällande välfärdsområdets verksamhet vid upphandlingen av färdtjänst och i genomförandet av kundernas delaktighet.

Utifrån det ovan nämnda anser nämnden för ordnande av tjänster i sin helhet att besvären är ogrundade och bör förkastas.

Bilagor som tillställs Helsingfors förvaltningsdomstol (på finska):

1. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palveluiden toimintaohje 1.6.2024
2. Palveluiden järjestäminen -lautakunnan päätös 5.6.2024, § 65
3. Pauli Ritolan, Jonas Lindströmin ja Tuula Räikkösen oikaisuvaatimus 7.7.2024
4. Palveluiden järjestäminen -lautakunnan päätös 4.9.2024, § 92
5. Tarjouspyyntö ohjauskeskus palveluna 18.4.2023
6. Palvelukuvaus ohjauskeskus palveluna 17.4.2023.pdf
7. Ohjauskeskusratkaisun vaatimusmääriykset 17.4.2023.xlsx
8. Järjestelmien tukipalvelun palvelutasot 17.4.2023.pdf
9. Käyttöönottoprojektin kuvaus 17.4.2023.pdf
10. Laatuperuste kehittämisen toimintamalli 17.4.2023.pdf
11. Käytettävyytestauksen suunnitelma 17.4.2023.pdf
12. Kehittämisen projektipäällikön CV-lomake 17.4.2023.docx
13. Sopimus ohjauskeskuspalvelu 17.4.2023.pdf
14. Tarjouspyyntö luokka 1 M1 luokan henkilöauto
15. Tarjouspyyntö luokka 2 M1 luokan henkilöauto, pieni esteetön auto

16. Tarjouspyyntö luokka 3 M1 luokan henkilöauto, suuri esteetön auto
17. Tarjouspyyntö luokka 4 M2 luokan linja-auto pyörätuolivalmiudella
18. Palvelukuvaus henkilökuljetuspalvelut 12.6.2023
19. Henkilötietojen käsittelyn ehdot sekä käsittelytoimien kuvaus
20. Sopimus henkilökuljetuspalvelut
21. Sopimussakkoehdot henkilökuljetuspalvelut 2023
22. Raportointitiedot ohjauskeskukselta 19.11.2024
23. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, elokuu 2024
24. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, syyskuu 2024
25. Raportti, peruutetut matkat, autoa ei löytynyt, lokakuu 2024

Beslutsförslag

Social- och hälsovårdsdirektören:

Utifrån det ovan nämnda anser nämnden för ordnande av tjänster att besvären i sin helhet är ogrundade och bör förkastas.

Paragrafen justeras genast.

Mötesbehandling

Antecknades i protokollet att påverkansorganens representanter (Juha Huotari, äldrerådet och Emma Karmanheimo, ungdomsfullmäktige) återvände till mötet kl 17.23 i början på behandlingen av detta ärende.

Antecknades i protokollet att medlem Markus Pietikäinen återvände till mötet kl. 17.28 under behandlingen av detta ärende.

Antecknades i protokollet att medlem Tero Suominen gick från mötet under behandlingen av detta ärende kl.17.28.

Beslut

Utifrån det ovan nämnda ansåg nämnden för ordnande av tjänster att besvären i sin helhet är ogrundade och bör förkastas.

Paragrafen justerades genast.

§ 135

Anvisningar för utdelning av avgiftsfria förbrukningsartiklar och vårdutrustning vid kroniska sjukdomar

IUHVAADno-2024-4533

Bilagor

- 1 Anvisning om utdelning av avgiftsfria förbrukningsartiklar och tillbehör
- 2 Maksuttomien hoitotarvikkeiden ja -välineiden jakeluohje

Beredning och tilläggsuppgifter:

ansvarsområdesdirektör (hälsovårdstjänster) Carita Schröder
utvecklingschef Heli Sjöblom
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Med stöd av 24 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) har välfärdsområdet till uppgift att ordna sjukvårdstjänster för dem som bor i välfärdsområdet. Till sjukvårdstjänsterna hör bl.a. att undersöka sjukdomar, ställa medicinska diagnoser och ge vård samt tillhandahålla förbrukningsartiklar enligt vårdplanen för behandling av långvarig sjukdom.

Målet med utdelningen av förbrukningsartiklar är att som en del av den planmässiga vårdprocessen främja kundens förutsättningar för egenvård och kundens engagemang i vården samt förbättra funktions- och arbetsförmågan. Med nödvändiga förbrukningsartiklar och vårdutrustning kan man främja kundens livskvalitet och att kunden klarar sig. Att välja förbrukningsartiklar och vårdutrustning som är av rätt slag och som är effektiva minskar både risken för komplikationer, läkarbesök och behovet av hemvård. Med avgiftsfria förbrukningsartiklar strävar man efter att förebygga det att kunden behöver övergå till tyngre serviceformer.

Enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992, 5 §) är vårdutrustning och förbrukningsartiklar för behandling av långvarig sjukdom avgiftsfria för användaren. Grunden för avgiftsfriheten är en långvarig sjukdom som konstaterats på medicinska grunder och som har varat minst tre månader. Undantag från tidsfristen på tre månader kan göras endast av motiverade skäl, t.ex. om behovet enligt en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedöms vara bestående (diabetes-, dialys- och stomiartiklar).

I Östra Nylands välfärdsområde används en regional anvisning för distribution av avgiftsfria vårdartiklar och -tillbehör, som godkänts av nämnden för ordnande av tjänster (29.3.2023, § 21). Anvisningen för utdelning har nu uppdaterats i fråga om beställnings- och leveranspraxis så att den motsvarar verksamhetsmodellen för centraliserad utdelning av förbrukningsartiklar (3.9.2024, § 80). I uppdateringen har man beaktat riktlinjerna av den gemensamma arbetsgruppen för välfärdsområdena i Nyland och Helsingfors stad för artiklar för egen vård när det gäller utdelningsmängderna och innehållen i förbrukningsartiklar och vårdutrustning. Anvisningen för utdelning följer de nationella rekommendationerna (God medicinsk praxis).

Beslutsförslag

Social- och hälsovårdsdirektören:

Nämnden för ordnande av tjänster godkänner anvisningen för utdelning av förbrukningsartiklar och vårdutrustning. Anvisningen träder i kraft 1.2.2025.

Mötesbehandling

Antecknades i protokollet att representanten för rådet för personer med funktionsnedsättning Maija Aatelo anlände till mötet då behandlingen av detta ärende inleddes kl. 17.42.

Medlem Sanna Kivineva understödd av medlemmarna Tero Suominen och Markus Pietikäinen gjorde följande ändringsförslag i anvisningen om utdelning av avgiftsfria förbrukningsartiklar och tillbehör:

punkt 8 Förnödenheter och tillbehör som inte omfattas av avgiftsfri utdelning, att lägga till efter meningen: *Förbrukningsartiklar och tillbehör delas avgiftsfritt ut för behandling av långvariga sjukdomar som varat över 3 månader:*

"Produkter, som inte omfattas av avgiftsfri utdelning, kan dock på sakliga och vägande grunder delas ut gratis."

Ändringsförslaget godkändes enhälligt.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster godkände efter ändringsförslaget enhälligt anvisningen för utdelning av förbrukningsartiklar och vårdutrustning. Anvisningen träder i kraft 1.2.2025.

§ 136

Tjänsteinnehavarnas beslutsförteckningar (välfärdsområdeslagens 97 §)

Följande tjänsteinnehavare har sänt beslutsförteckningar:

Serviceansvarig, vuxensocialarbete och mångsektoriella socialtjänster

Personalärenden:

§ 36 Valintapåttös, sosiaaliohjaajan virka työikäisten palvelujen kuntouttavaan työtoimintaan, 19.11.2024

Social- och hälsovårdsdirektören

Upphandling:

§ 420 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2038 – Itäinen alue ja Askola, 04.11.2024

§ 421 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2039 – Itäinen alue ja Myrskylä Pukkila, 04.11.2024

§ 422 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2040 – Keskinen alue, 04.11.2024

§ 423 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2041 – Läntinen alue 1, 04.11.2024

§ 424 Koulupsykologien hankinta – Hansel Oy:n Sote-alan henkilöstövuokraus 2021–2025 DPS kilpailutus ID2042 – Läntinen alue 2, 04.11.2024

§ 425 Klinik8 Oy:ltä hankittava lääkäripalvelut ostopalveluna 1.1-31.3.2025, 06.11.2024

§ 459 Optiopåttös 1.10.2024-30.9.2025 / Erikoishammasteknikon palvelut, 11.11.2024

§ 460 Suorahankintapåttös Rinnekodit Mylly, 14.11.2024

§ 501 Päättös osallistumisesta lääkkeellisten, teollisten ja muiden sairaalassa käytettävien kaasujen sopimukseen, 14.11.2024

Resultatenhetschef, tjänster för boende hemma

Personalärenden:

§ 7 Valintapåttös: Asiakasohjaajan virka, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

§ 8 Valintapåttös: Asiakasohjaajan virka, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

§ 9 Valintapåttös: Asiakasohjaajan viransijaisuus, kotona asumista tukevat palvelut, ikääntyneiden palvelut, 07.11.2024

Resultatenhetschef, funktionshindersservice

§ 22 Täyttämättäjättämispåttös, sosiaalityöntekijän virka vammaispalveluihin, 11.11.2024

Beslutsförslag

Ordföranden:

Nämnden för ordnande av tjänster antecknar besluten för kännedom samt meddelar tjänsteinnehavarna att nämnden inte utnyttjar sin upptagningsrätt i enlighet med välfärdsområdeslagens 97 §.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster antecknade tjänsteinnehavarnas beslutsprotokoll för kännedom och beslutade enhälligt att inte utnyttja sin övertagningsrätt enligt välfärdsområdeslagens 97 §.

---

§ 137

För kännedom

Bilagor

1 Liite 1: Valviran ja Avin päätökset ja ilmoitukset

Medlemmarna i nämnden för ordnande av tjänster behandlar övriga ärenden.

1

Valviras och regionförvaltningsverkets beslut och meddelanden (bilaga 1).

Beslutsförslag

Antecknas för kännedom.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster antecknade ärendena för kännedom.

---

§ 138

Aktuella ärenden

Medlemmar i nämnden för ordnande av tjänster antecknade för kännedom att inga aktuella ärenden behandlades.

Beslutsförslag

Antecknas för kännedom.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster antecknar för kännedom att inga ärenden behandlades.

---

§ 139

Övriga ärenden

Medlemmarna i nämnden för ordnande av tjänster behandlar övriga ärenden.

- Protokollet bör vara undertecknat och justerat senast 05.12.2024.

Beslutsförslag

Nämnden för ordnande av tjänster antecknade ärendena för kännedom.

Beslut

Nämnden för ordnande av tjänster anteckande för kännedom, att protokollet bör vara undertecknat och justerat senast 05.12.2024.

Anvisning för begäran om omprövning

§133

Anvisning för begäran om omprövning

Anvisning för besväransvisning

Besvärstid

Välfärdsområdesbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Besvären ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast under besvärstidens sista dag innan besvärsmyndigheten stänger. En part anses ha fått del av beslutet sju (7) dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje (3) dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas. En medlemskommun och en kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju (7) dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet. Dagen för delfåendet räknas inte med i besvärstiden. Om den sista dagen för att anföra besvär infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får besvär anföras den första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Välfärdsområdesbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i oriktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
- beslutet annars strider mot lag

Den som anför besvär ska presentera besvärsgrunderna innan besvärstiden löper ut.

Besvärsmyndighet

Helsingfors förvaltningsdomstol

Banbyggarvägen 5, 00520 Helsingfors

helsinki.hao(at)oikeus.fi

Obs, när du skickar e-post, ersätt at med @.

Besvär kan också anföras hos förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Besvärens form och innehåll

Besvären ska anföras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvären ska följande anges:

- 1) det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet),
- 2) till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena),
- 3) grunderna för yrkandena,

4) vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också den personens kontaktuppgifter uppges. Om kontaktuppgifterna ändras medan besvären är anhängiga, ska de nya uppgifterna meddelas förvaltningsdomstolen utan dröjsmål. I besvären ska också uppges postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

Till besvären ska följande fogas:

- 1) det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
- 2) utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
- 3) de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som inleder ett ärende som gäller ändringssökande tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter (1455/2015).

Protokoll

Protokollsutdrag och bilagor som gäller beslutet kan begäras hos:

Östra Nylands registratur

WSOY-huset, Mannerheimgatan 20 K 3 vån, 06100 Borgå

E-postadressen: kirjaamo(at)itauusimaa.fi

Öppettider för registraturen: mån – fre kl. 9.00-15.00

Anvisning för begäran om omprövning

§135

Anvisning för begäran om omprövning

Välfärdsområdeslagen 139 §

Den som är missnöjd med detta beslut kan begära omprövning skriftligt. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär hos domstol.

Rätt att begära omprövning

Omprövning får begäras av:

- den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- välfärdsområdets medlem

Tidsfrist för begäran om omprövning

Omprövning ska begäras inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.

Begäran om omprövning ska lämnas in till Östra Nylands välfärdsområdes registratur senast under tidsfristens sista dag innan registraturen stänger.

En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

En medlem i välfärdsområdet anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte med i tidsfristen för begäran om omprövning. Om den sista dagen för omprövningsbegäran infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får omprövning begäras den första vardagen därefter.

Omprövningsmyndighet

Omprövning begärs hos Östra Nylands välfärdsområdes styrelse och de nämnder och sektioner till vilken vederbörande tjänsteinnehavares beslut är underordnad.

Omprövningen levereras till registraturen.

Kontaktinformation och besöksadress:

Östra Nylands välfärdsområdes registratur

WSOY-huset, Mannerheimgatan 20 K 3 vån, 06100 Borgå

E-post: kirjaamo(at)itauusimaa.fi

Registraturen är öppen måndag–fredag kl. 9-15.

Omprövningsbegärens form och innehåll

Omprövning ska begäras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I omprövningsbegäran ska uppges:

- det beslut i vilket omprövning begärs
- hurdan omprövning som begärs
- på vilka grunder omprövning begärs.

I omprövningsbegäran ska dessutom uppges namnet på den som har begärt omprövning samt personens hemkommun, postadress och telefonnummer.

Om omprövningsbeslutet får delges som ett elektroniskt meddelande ska också e-postadress uppges.

Protokoll

Protokollsutdrag och bilagor som gäller beslutet kan begäras hos Östra Nylands välfärdsområdes registratur (kirjaamo(at)itauusimaa.fi).

Besvärsförbud

§130, §131, §132, §134, §136, §137, §138, §139

Besvärsförbud

Omprövning får inte begäras eller välfärdsområdesbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

Lagrum: § 141 lagen om välfärdsområdet.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 80 pages before this page

Dokumentet inneholder 80 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 80 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 80 sider før denne side

Detta dokument innehåller 80 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende